

KOMISSION ASETUS (EU) 2015/1222,
annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015,
kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009⁽¹⁾ ja erityisesti sen 18 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja 5 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Jotta voitaisiin ylläpitää energian toimitusvarmuutta, lisätä kilpailukykyä ja varmistaa, että kaikki kuluttajat voivat ostaa energiaa kohtuuhintaan, on ratkaisevan tärkeää toteuttaa kiireellisesti täysin toimivat ja yhteenliitetyt energian sisämarkkinat. Moitteettomasti toimivien sähkön sisämarkkinoiden pitäisi tarjota tuottajille asianmukaisia kannustimia investoida uuteen sähköntuotantoon, myös uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tuotantoon, kiinnittäen erityistä huomiota unionin energiamarkkinoiden eristyneimpiin jäsenvaltioihin ja alueisiin. Moitteettomasti toimivilla markkinoilla voidaan myös tarjota kuluttajille asianmukaisia keinoja käyttää energiaa entistä tehokkaammin, mikä edellyttää energian toimitusvarmuutta.
- (2) Energian toimitusvarmuus on olennainen osa yleistä turvallisuutta ja siten luontaisesti sidoksissa sähkön sisämarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan ja jäsenvaltioiden eristyneiden sähkömarkkinoiden yhdentymiseen. Unionin kansalaiset voivat saada sähköä ainoastaan verkon kautta. Toimivat sähkömarkkinat ja erityisesti verkot ja muu sähköntoimituksiin liittyvä omaisuus ovat olennaisen tärkeitä unionin yleisen turvallisuuden, sen taloudellisen kilpailukyvyn ja sen kansalaisten hyvinvoinnin kannalta.
- (3) Asetuksessa (EY) N:o 714/2009 vahvistetaan syrjimättömät säännöt verkkoon pääsyä koskeville edellytyksille rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja etenkin kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevat säännöt rajat ylittäviin sähkönsiirtoihin vaikuttavien yhdysjohtojen ja siirtoverkkojen osalta. Jotta voitaisiin muodostaa aidosti yhteiset sähkömarkkinat, kapasiteetin jakamista, ylikuormituksen hallintaa ja sähkökauppaa koskevia nykyisiä sääntöjä olisi edelleen yhdenmukaistettava. Siksi tässä asetuksessa vahvistetaan yhteiset vähimmäissäännöt viime kädessä vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkentää varten, jotta voidaan luoda selkeä oikeudellinen kehys tehokkaalle ja nykyaikaiselle kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevalle järjestelmälle, joka helpottaa unionin laajuista sähkökauppaa, mahdollistaa verkon tehokkaamman käytön ja lisää kilpailua kuluttajien hyödyksi.
- (4) Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttamiseksi siirtoverkonhallitijoiden on laskettava koordinoitusti käytettävissä oleva rajasiirtokapasiteetti. Tätä varten niiden olisi laadittava yhteinen verkkomalli, johon sisältyvät tuntikohtaiset arviot tuotannosta, kulutuksesta ja verkon tilasta. Käytettävissä oleva kapasiteetti olisi tavallisesti laskettava niin sanotulla siirtoperusteisella laskentamenetelmällä; kyseisessä menetelmässä otetaan huomioon se, että sähkön siirto voi tapahtua eri reittejä, ja siinä optimoidaan käytettävissä oleva kapasiteetti toisistaan voimakkaasti riippuvaisissa verkoissa. Käytettävissä olevan rajasiirtokapasiteetin olisi oltava yksi keskeisistä syöttötiedoista laskentaprosessissa, jossa kaikki sähköpörssien keräämät unionin osto- ja myyntitarjoukset täsmäytetään ottaen huomioon käytettävissä oleva rajasiirtokapasiteetti taloudellisesti optimaalisella tavalla. Yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla varmistetaan, että sähköä siirretään tavallisesti alhaisen hinnan alueilta korkean hinnan alueille.
- (5) Markkinoiden yhteenliittäjä käyttää erityistä algoritmia osto- ja myyntitarjousten täsmäyttämiseen optimaalisella tavalla. Laskelman tulokset olisi asetettava syrjimättömästi kaikkien sähköpörssien saataville. Markkinoiden yhteenliittäjän tekemän laskelman tulosten pohjalta sähköpörssien olisi ilmoitettava asiakkailleen menestyneistä osto- ja myyntitarjouksista. Tämän jälkeen sähkö olisi siirrettävä verkon kautta markkinoiden yhteenliittäjän

⁽¹⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15.

tekemän laskelman tulosten mukaisesti. Yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin sovelletaan samankaltaista prosessia sillä erotuksella, että yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden tapauksessa tulisi käyttää koko päivän jatkuvaa prosessia eikä yhtä laskentaa kuten yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tapauksessa.

- (6) Kapasiteetin laskentaa olisi vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden aikavälien osalta koordinoitava vähintään aluetasolla sen varmistamiseksi, että kapasiteetin laskenta on luotettavaa ja markkinoilla on käytettävissä optimaalinen kapasiteetti. Syöttötietojen, laskentaan sovellettavan lähestymistavan ja vahvistusvaatimusten määrittelemiseksi olisi vahvistettava yhteiset alueelliset kapasiteetinlaskentamenetelmät. Käytettävissä olevaa kapasiteettia koskevat tiedot olisi päivitettävä viipymättä viimeisimpien tietojen pohjalta tehokkaan kapasiteetinlaskentaprosessi avulla.
- (7) Alueiden välisen kapasiteetin laskentaan voidaan soveltaa kahta lähestymistapaa: siirtoerusteista lähestymistapaa ja koordinoitua nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa. Siirtoerusteista lähestymistapaa olisi käytettävä ensisijaisena lähestymistapana vuorokautisen ja päivänsisäisen kapasiteetin laskennassa, kun alueiden välisessä kapasiteetissa on suurta keskinäistä tarjousalueiden välistä riippuvuutta. Siirtoerusteinen lähestymistapa tulisi ottaa käyttöön vasta sen jälkeen kun markkinaosapuolia on kuultu ja niille on annettu riittävästi aikaa valmistautua, jotta siirtyminen tapahtuisi sujuvasti. Koordinoitua nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa tulisi soveltaa ainoastaan sellaisilla alueilla, joilla tarjousalueiden välisessä kapasiteetissa on vähemmän keskinäistä riippuvuutta ja joilla voidaan osoittaa, että siirtoerusteisen lähestymistavan käyttö ei toisi lisäarvoa.
- (8) Jotta alueiden välinen kapasiteetti voidaan laskea koordinoitulla tavalla yhteenkytkettyjä vuorokausimarkkinoita ja päivänsisäisiä varten, olisi laadittava Euroopan yhteenliitettyä verkkoa edustava yhteinen verkkomalli. Yhteiseen verkkomalliin tulisi sisältyä malli siirtoverkosta ja alueiden välisen kapasiteetin laskennan kannalta merkityksellisten tuotanto- ja kulutusyksiköiden sijainnista. Yhteisen verkkomallin laatimisen kannalta on olennaisen tärkeää, että kaikilta siirtoverkonhaltijoilta saadaan oikea-aikaisesti tarkkoja tietoja.
- (9) Kunkin siirtoverkonhaltijan olisi laadittava yksittäinen verkkomalli omasta verkostaan ja toimitettava se siirtoverkonhaltijoille, jotka vastaavat niiden yhdistämisestä yhteiseksi verkkomalliksi. Yksittäisiin verkkomalleihin olisi sisällytettävä tuotanto- ja kulutusyksiköitä koskevat tiedot.
- (10) Siirtoverkonhaltijoiden tulisi käyttää yhteisiä korjaavia toimenpiteitä – kuten vastakauppaa tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä – puuttuakseen sekä sisäiseen että alueiden väliseen ylikuormitukseen. Siirtoverkonhaltijoiden olisi koordinoitava korjaavien toimenpiteiden käyttöä kapasiteetin laskennassa, jotta kapasiteetin jakamista voidaan tehostaa ja välttää rajasiirtokapasiteettien tarpeettomat pienentämiset.
- (11) Markkinaperusteisen sähkökaupan keskeinen edellytys ovat tarjousalueet, jotka vastaavat tarjonnan ja kysynnän jakautumista. Ne ovat myös edellytys sille, että kapasiteetin jakamismenetelmiä, myös siirtoerusteista menetelmää, voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Tarjousalueet olisi sen vuoksi määriteltävä siten, että voidaan varmistaa tehokas ylikuormituksen hallinta ja markkinoiden yleinen toimivuus. Tarjousalueita voidaan myöhemmin muuttaa jakamalla tai yhdistämällä niitä tai mukauttamalla alueiden rajoja. Tarjousalueiden tulisi olla identtiset kaikilla markkina-aikaväleillä. Tässä asetuksessa säädetyllä tarjousalueiden konfiguraatioiden arviointiprosessilla on tärkeä asema rakenteellisten pullonkaulojen yksilöimisessä ja se mahdollistaa tarjousalueiden tehokkaamman määrittelyn.
- (12) Siirtoverkonhaltijoiden olisi toteutettava koordinoitu alueiden välisesti merkityksellinen ajojärjestyksen uudelleenmäärittely tai vastakaupankäynti aluetasolla tai tätä laajemmalla tasolla. Alueiden välisesti merkityksellinen ajojärjestyksen uudelleenmäärittely tai vastakaupankäynti olisi koordinoitava vastualueen sisäisen ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn tai vastakaupankäynnin kanssa.
- (13) Kapasiteetti olisi jaettava vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden aikaväleillä käyttäen implisiittisiä jakomenetelmiä, etenkin menetelmiä, joissa sähkö ja kapasiteetti jaetaan yhtä aikaa. Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tapauksessa menetelmänä olisi käytettävä implisiittisiä huutokauppoja ja yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden tapauksessa jatkuvaa implisiittistä jakamista. Implisiittisten huutokauppojen menetelmän tulisi perustua tehokkaisuuteen ja viiveettömiin yhteyksiin siirtoverkonhaltijoiden, sähköpörsien ja muiden osapuolten välillä, jotta voidaan varmistaa, että kapasiteetti jaetaan ja ylikuormitusta hallitaan tehokkaasti.
- (14) Tehokkuussyistä ja jotta yhteenkytketyt vuorokausimarkkinat ja päivänsisäiset markkinat voitaisiin toteuttaa mahdollisimman nopeasti, yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla olisi käytettävä olemassa olevia markkinaoperaattoreita ja jo toteutettuja ratkaisuja silloin kuin se on asianmukaista sulkematta kuitenkaan pois kilpailua uusien operaattoreiden taholta.

- (15) Komissio voi yhteistyössä energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, jäljempänä 'virasto', kanssa perustaa tai nimetä yhden säänneltyyn tahon toteuttamaan yhteisiä markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä, jotka liittyvät yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toimintaan.
- (16) Sellaisen likvidimpien päivänsisäisten markkinoiden luominen, jotka tarjoavat osapuolille mahdollisuuksia tasapainottaa tilanteitaan lähempänä reaaliaikaista tilannetta, voisi helpottaa uusiutuvien energialähteiden integrointia unionin sähkömarkkinoihin ja edesauttaa siten uusiutuvia energialähteitä koskevien poliittisten tavoitteiden saavuttamista.
- (17) Alueiden välisen vuorokautisen ja päivänsisäisen kapasiteetin tulisi olla sitova, jotta tehokas rajakapasiteetin jakaminen on mahdollista.
- (18) Jotta implisiittiset huutokaupat voidaan toteuttaa unionin laajuisesti, tarvitaan unionin laajuisista hintakytkeäprosessia. Prosessissa olisi otettava huomioon siirtokapasiteetti ja kapasiteetin jakamisrajoitukset, ja se olisi suunniteltava tavalla, joka mahdollistaa sen soveltamisen koko unionin alueella tai laajentamisen koko unionin alueelle sekä tulevien uusien tuotetyyppien kehittämisen.
- (19) Sähköpörssit keräävät osto- ja myyntitarjouksia eri aikaväleiltä, ja näitä tarvitaan kapasiteetin laskennan syöttötietoina vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkentäprosessissa. Sen vuoksi tässä asetuksessa säädetyt sähkön kauppaa koskevat säännöt edellyttävät institutionaalisen kehityksen vahvistamista sähköpörssille. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden nimeämistä ja niiden tehtäviä koskevien yhteisten vaatimusten pitäisi edistää asetuksen (EY) N:o 714/2009 tavoitteiden saavuttamista ja mahdollistaa se, että sisämarkkinat otetaan asianmukaisesti huomioon vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkennässä.
- (20) Vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkentäprosessin luominen edellyttää mahdollisesti keskenään kilpailevien sähköpörssien välistä yhteistyötä yhteisten markkinoiden yhteenkytkentätoimintojen määrittämiseksi. Siksi kilpailusääntöjen noudattaminen ja niiden noudattamisen valvonta on olennaisen tärkeää näiden yhteisten toimintojen kannalta.
- (21) Osto- ja myyntitarjousten täsmäyttämiseen sovellettavan luotettavan algoritmin ja asianmukaisten varmistusprosessien luomisesta huolimatta saattaa esiintyä tilanteita, joissa hintakytkeäprosessi ei tuota tuloksia. Siksi on määriteltävä kansallisen ja alueellisen tason vararatkaisut sen varmistamiseksi, että kapasiteettia voidaan edelleen jakaa.
- (22) Päivänsisäisten markkinoiden aikavälillä olisi otettava käyttöön siirtokapasiteetin luotettava hinnoittelu, jossa otetaan huomioon siirtorajoitukset, jos kapasiteetti on niukkaa.
- (23) Kapasiteetin sitovuuden takaamisesta ja tämän asetuksen noudattamiseksi tarvittavien prosessien luomisesta tosiasiallisesti aiheutuvat kustannukset katetaan verkkotariffeilla tai asianmukaisilla mekanismeilla kohtuullisessa ajassa. Nimitetyillä sähkömarkkinaoperaattoreilla, myös niiden toteuttaessa markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä, tulisi olla oikeus periä takaisin niille aiheutuneet kustannukset, jos ne ovat tosiasiallisesti aiheutuneita, kohtuullisia ja oikeasuhteisia.
- (24) Ennen täytäntöönpanoprosessin alkamista olisi vahvistettava säännöt, jotka koskevat yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden yhteisten kustannusten jakamista eri jäsenvaltioiden nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden kesken, jotta vältetään kustannusten jakamisesta johtuvat viivästykset ja kiistat.
- (25) Siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja sääntelyviranomaisten välinen yhteistyö on tarpeen, jotta voidaan edistää sähkön sisämarkkinoiden toteuttamista ja tehokasta toimintaa sekä varmistaa unionin sähkönsiirtoverkon optimaalinen hallinta, koordinoitu toiminta ja vakaa tekninen kehitys. Siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja sääntelyviranomaisten olisi hyödynnettävä synergioita, joita syntyy kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevista hankkeista, joilla edistetään sähkön sisämarkkinoiden kehittämistä. Niiden olisi hyödynnettävä näistä hankkeista saatuja kokemuksia sekä noudatettava hankkeiden osana tehtyjä päätöksiä ja käytettävä niiden osana kehitettyjä ratkaisuja.
- (26) Siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja sääntelyviranomaisten välisen tiiviin yhteistyön varmistamiseksi olisi luotava varma, luotettava ja syrjimätön unionin hallintokehys yhteenkytketyille vuorokausimarkkinoille ja päivänsisäisille markkinoille.

- (27) Tämän asetuksen tavoitetta eli yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttamista ei voida saavuttaa onnistuneesti ilman kapasiteetin laskentaa, ylikuormituksen hallintaa ja sähkökauppaa koskevia yhdenmukaistettuja sääntöjä.
- (28) Yhteenkytketyt vuorokausimarkkinat ja päivänsisäiset markkinat olisi kuitenkin toteutettava vaiheittain, sillä sähkökauppaan sovellettavassa sääntelykehyksessä ja siirtoverkon fyysisessä rakenteessa on huomattavia jäsenvaltioiden ja alueiden välisiä eroja. Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttaminen edellyttää sen vuoksi kapasiteetin laskentaa, jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien käytössä olevien menetelmien lähentämistä. Mikäli tarpeen, päivänsisäisten markkinoiden ja vuorokausimarkkinoiden yhteenkytkentä voidaan toteuttaa välivaiheessa alueellisella tasolla.
- (29) Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttaminen edellyttää sellaisten yhdenmukaistettujen enimmäis- ja vähimmäisselvityshintojen käyttöönottoa, jotka osaltaan parantavat varmaan kapasiteettiin ja pitkän aikavälin toimitusvarmuuteen liittyvien investointien edellytyksiä sekä jäsenvaltioiden sisällä että niiden välillä.
- (30) Koska vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden täydellisessä yhteenkytkennässä tarvittavat ehdot ja edellytykset tai menetelmät ovat poikkeuksellisen monimutkaisia ja yksityiskohtaisia, siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden olisi laadittava tietyt yksityiskohtaiset ehdot ja edellytykset tai menetelmät, jotka sääntelyviranomaisten pitäisi hyväksyä. Siirtoverkonhaltijoiden ja sähköpörssien toteuttama tiettyjen ehtojen ja edellytysten tai menetelmien laatiminen ja tämän jälkeen niiden hyväksyminen sääntelyviranomaisten toimesta ei kuitenkaan saa viivästyttää sähkön sisämarkkinoiden toteuttamista. Sen vuoksi on vahvistettava siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja sääntelyviranomaisten yhteistyötä koskevat erityiset säännökset.
- (31) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 713/2009 ⁽¹⁾ 8 artiklan mukaisesti viraston olisi tehtävä päätös, jos toimivaltaiset kansalliset sääntelyviranomaiset eivät pääse sopimukseen yhteisistä ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä.
- (32) Tämä asetus on laadittu tiiviissä yhteistyössä viraston, Sähkö-ENTSO:n ja sidosryhmien kanssa, jotta voidaan vahvistaa toimivat, tasapainoiset ja oikeasuhteiset säännöt läpinäkyvällä ja osallistavalla tavalla. Asetuksen (EY) N:o 714/2009 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissio kuulee virastoa, Sähkö-ENTSOa ja muita asianomaisia sidosryhmiä, erityisesti nimitettyjä sähkömarkkinaoperaattoreita, ennen kuin se ehdottaa tarkistuksia tähän asetukseen.
- (33) Tällä asetuksella täydennetään asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitettä I kyseisen asetuksen 16 artiklassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
- (34) Koska yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden käyttöönottoon Irlannin ja Pohjois-Irlannin nykyisillä markkinoilla liittyy suuria haasteita, markkinoilla on parhaillaan käynnissä laaja rakenneuudistusprosessi. Siksi tämän asetuksen eräiden osien täytäntöönpanoon tarvitaan lisää aikaa, ja käyttöön on otettu lukuisia siirtymäjärjestelyjä.
- (35) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 714/2009 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan alueiden välisen kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla koskevat yksityiskohtaiset suuntaviivat, mukaan luettuina vaatimukset, joita sovelletaan yhteisten menetelmien vahvistamiseen niiden kapasiteettimäärien määrittämiseksi, jotka ovat samaan aikaan saatavilla tarjousalueiden välillä, kriteerien määrittely tehokkuuden arviointia varten sekä arviointiprosessi tarjousalueiden määrittelyä varten.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 713/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1).

2. Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin unionissa sijaitseviin siirtoverkkoihin ja yhdysjohtoihin lukuun ottamatta saarilla sijaitsevia siirtoverkkoja, joita ei ole liitetty muihin siirtoverkkoihin yhdysjohtoilla.
3. Jäsenvaltioissa, joissa on useampi kuin yksi siirtoverkonhaltija, tätä asetusta sovelletaan kaikkiin kyseisessä jäsenvaltiossa toimiviin siirtoverkonhaltijoihin. Jos siirtoverkonhaltijalla ei ole yhden tai useamman tästä asetuksesta johtuvan velvoitteen kannalta merkityksellistä tehtävää, jäsenvaltiot voivat säätää, että vastuu näiden velvoitteiden noudattamisesta annetaan yhdelle tai useammalle eri siirtoverkonhaltijalle.
4. Unionin yhteenkytketyt vuorokausimarkkinat ja päivänsisäiset markkinat voidaan avata Sveitsissä toimiville markkinatoimijoille ja siirtoverkonhaltijoille edellyttäen, että kyseisen maan kansallisessa lainsäädännössä pannaan täytäntöön sähkömarkkinoita koskevan unionin lainsäädännön keskeiset säännökset ja että unionin ja Sveitsin välisestä sähköyhteistyöstä on tehty hallitustenvälinen sopimus.
5. Komissio päättää Sveitsin osallistumisesta yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin viraston antaman lausunnon perusteella sillä edellytyksellä, että edellä 4 kohdassa säädetyt ehdot on täytetty. Yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin liittyvien Sveitsin nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden oikeuksien ja velvollisuuksien on oltava yhdenmukaisia unionissa toimivien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden oikeuksien ja velvollisuuksien kanssa, jotta yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden järjestelmät voidaan toteuttaa sujuvasti unionin tasolla ja luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille sidosryhmille.

2 artikla

Määritelmit

Tässä asetuksessa sovelletaan asetuksen (EY) N:o 714/2009 2 artiklassa, komission asetuksen (EU) N:o 543/2013 ⁽¹⁾ 2 artiklassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY ⁽²⁾ 2 artiklassa säädetyjä määritelmiä.

Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan

1. 'yksittäisellä verkkomallilla' vastuullisen siirtoverkonhaltijan laatimaa tietokokonaisuutta, jossa kuvataan sähköverkon ominaispiirteet (tuotanto, kulutus ja verkkotopologia) sekä säännöt, joiden mukaisesti näitä ominaispiirteitä voidaan muuttaa kapasiteettia laskettaessa; se yhdistetään muihin yksittäisiin verkkomalleihin yhteisen verkkomallin luomiseksi;
2. 'yhteisellä verkkomallilla' unionin laajuista tietokokonaisuutta, josta on sovittu eri siirtoverkonhaltijoiden kesken ja jossa kuvataan sähköverkon keskeiset ominaispiirteet (tuotanto, kulutus ja verkkotopologia) sekä säännöt, joiden mukaisesti näitä ominaispiirteitä voidaan muuttaa kapasiteetin laskentaprosessin aikana;
3. 'kapasiteetin laskenta-alueella' maantieteellistä aluetta, jolla koordinoitua kapasiteetin laskentaa sovelletaan;
4. 'skenaariolla' sähköverkon ennustettua tilaa tietyllä aikavälillä;
5. 'nettotilanteella' sähkön tuonnin ja viennin nettosummaa tarjousalueella kussakin markkina-aikayksikössä;
6. 'kapasiteetin jakamisrajoituksilla' rajoituksia, joita on noudatettava kapasiteetin jakamisen aikana siirtoverkon pitämiseksi käyttövarmuusrajojen sisällä ja joita ei ole muutettu alueiden väliseksi kapasiteetiksi tai joita tarvitaan parantamaan kapasiteetin jakamisen tehokkuutta;
7. 'käyttövarmuusrajoilla' hyväksyttävissä olevia käyttörajoja, joilla varmistetaan verkon turvallinen toiminta, kuten termiset rajat, jänniterajat, oikosulkukestoisuus, sekä taajuusstabiilisuuden ja dynaamisen stabiilisuuden rajat;
8. 'koordinoituun nettosiertokapasiteettiin perustuvalla lähestymistavalla' kapasiteetin laskentamenetelmää, joka perustuu periaatteelle, jonka mukaan vierekkäisten tarjousalueiden välinen suurin mahdollinen sähkökaupan määrä arvioidaan ja määritellään etukäteen;

⁽¹⁾ Komission asetukset (EU) N:o 543/2013, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2013, tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 163, 15.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55).

9. 'siirtoperusteisella lähestymistavalla' kapasiteetin laskentamenetelmää, jossa tehonjakautumiskertoimet ja kriittisissä verkkoelementeissä käytössä olevat marginaalit rajoittavat tarjousalueiden välisiä sähkökauppoja;
10. 'vikatapahtumalla' tunnistettua ja mahdollista tai jo tapahtunutta vikaa jossain elementissä, mukaan luettuina siirtoverkkoelementtien lisäksi myös verkon merkittävät käyttäjät ja jakeluverkkoelementit, jos ne ovat siirtoverkon käyttövarmuuden kannalta merkityksellisiä;
11. 'koordinoitun kapasiteetin laskijalla' yhtä tai useampaa yksikköä, jonka tehtävänä on laskea siirtokapasiteetti kapasiteetin laskenta-alueella tai sitä laajemmalla alueella;
12. 'tuotannon muutuskertoimella' menetelmää, jolla tietyn tarjousalueen nettotilanteen muutos muunnetaan arvioiduksi verkkoosyötön vähennyksiksi tai lisäyksiksi yhteisessä verkkomallissa;
13. 'korjaavalla toimenpiteellä' mitä tahansa toimenpidettä, jota yksi tai useampi siirtoverkonhaltija käyttää, manuaalisesti tai automaattisesti, käyttövarmuuden ylläpitämiseksi;
14. 'luotettavuusmarginaalilla' alueiden välisen kapasiteetin vähentämistä kapasiteetin laskentaan liittyvien epävarmuustekijöiden kattamiseksi;
15. 'markkina-ajalla' Keski-Euroopan kesäaikaa tai Keski-Euroopan aikaa riippuen siitä, kumpi on voimassa;
16. 'pullonkaulatuloilla' kapasiteetin jakamisesta saatuja tuloja;
17. 'markkinarajoituksella' tilannetta, jossa alueiden välinen kapasiteetti tai kapasiteetin jakamisrajoitukset rajoittavat yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden kansantaloudellista ylijäämää;
18. 'fyysisellä siirtorajoituksella' verkon tilannetta, jossa ennustetut tai toteutuneet sähkönsiirrot rikkovat verkkoelementtien termisiä rajoja ja sähkönsiirtojärjestelmän jännitestabiilisuus- tai kulmastabiilisuusrajoja;
19. 'rakenteellisella siirtorajoituksella' siirtoverkossa esiintyvää siirtorajoitusta, joka voidaan määritellä yksiselitteisesti, on ennakoitavissa, koskee samaa maantieteellistä aluetta ja toistuu usein sähköverkon tavanomaisissa olosuhteissa;
20. 'täsmäytyksellä' kauppatapahtumaa, jossa myyntitoimeksiannot liitetään asianmukaisesti ostotoimeksiantoihin sen varmistamiseksi, että yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden taloudellinen ylijäämä on mahdollisimman suuri;
21. 'toimeksiannolla' markkinaosapuolen ilmaisemaa aikomusta ostaa tai myydä sähköä tai kapasiteettia määrättyjen ehtojen toteutuessa;
22. 'täsmäytetyillä toimeksiannoilla' kaikkia hintakytkentäalgoritmeilla tai jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmeilla täsmäytettyjä osto- ja myyntitoimeksiantoja;
23. 'nimitetyllä sähkömarkkinaoperaattorilla' tahoja, jonka toimivaltainen viranomainen on nimennyt toteuttamaan yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin tai päivänsisäisiin markkinoihin liittyviä tehtäviä;
24. 'yhteisellä tilauskirjalla' yhteenkytkettyjen jatkuvien päivänsisäisten markkinoiden moduulia, joka kokoaa kaikkien osallistuvien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kaikki täsmäytettävät toimeksiannot yhteenkytketyillä päivänsisäisillä markkinoilla ja toteuttaa näiden toimeksiantojen jatkuvan täsmäytyksen;
25. 'kaupalla' yhtä tai useampaa täsmäytettyä toimeksiantoa;
26. 'yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla' huutokaupprosessia, jossa kootut toimeksiannot täsmäytetään ja alueiden välinen kapasiteetti jaetaan samanaikaisesti eri tarjousalueille vuorokausimarkkinoilla;
27. 'yhteenkytketyillä päivänsisäisillä markkinoilla' jatkuvaa prosessia, jossa kootut toimeksiannot täsmäytetään ja alueiden välinen kapasiteetti jaetaan samanaikaisesti eri tarjousalueille päivänsisäisillä markkinoilla;
28. 'hintakytkentäalgoritmeilla' algoritmeja, jota käytetään yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla toimeksiantojen täsmäytykseen ja alueiden välisen kapasiteetin jakamiseen samanaikaisesti;
29. 'jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmeilla' algoritmeja, jota käytetään yhteenkytketyillä päivänsisäisillä markkinoilla jatkuvaan toimeksiantojen täsmäytykseen ja alueiden välisen kapasiteetin jakamiseen;

30. 'markkinoiden yhteenliittäjällä' tahoja, joka täsmäyttää eri tarjousalueiden vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toimeksiannot ja samanaikaisesti jakaa alueiden välistä siirtokapasiteettia;
31. 'selvityshinnalla' hintaa, joka on määritelty täsmäyttämällä korkein hyväksytyt myyntitoimeksiannot ja alhaisin hyväksytyt ostotoimeksiannot sähkömarkkinoilla;
32. 'suunnitellulla siirrolla' maantieteellisten alueiden välillä määrättyyn suuntaan suunniteltua sähkön siirtoa kussakin markkina-aikayksikössä;
33. 'suunniteltujen siirtojen laskijalla' yhtä tai useampaa tahoja, joka laskee suunnitellut siirrot;
34. 'vuorokausimarkkinoiden aikavälillä' vuorokausimarkkinoiden sulkeutumisajankohtaan ulottuvaa sähkömarkkinoiden aikaväliä, jossa tuotteet myydään kunkin markkina-aikayksikön osalta niiden toimittamispäivää edeltävänä päivänä;
35. 'vuorokausimarkkinoiden sitovan kapasiteetin ilmoittamisen takarajalla' ajankohtaa, jonka jälkeen alueiden välistä kapasiteettia ei enää muuteta;
36. 'vuorokausimarkkinoiden sulkeutumisajankohdalla' ajankohtaa, johon saakka toimeksiannot hyväksytään vuorokausimarkkinoilla;
37. 'päivänsisäisten markkinoiden aikavälillä' päivänsisäisten alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohdan ja päivänsisäisten alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohdan välistä sähkömarkkinoiden aikaväliä, jossa tuotteet myydään kunkin markkina-aikayksikön osalta ennen myytyjen tuotteiden toimittamista;
38. 'päivänsisäisten alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohdalla' ajankohtaa, jolloin alueiden välinen kapasiteetti tarjousalueiden välillä vapautetaan jaettavaksi tietyn markkina-aikayksikön ja tietyn tarjousalueiden välisen rajan osalta;
39. 'päivänsisäisten alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohdalla' ajankohtaa, jonka jälkeen alueiden välinen kapasiteetin jakaminen ei ole enää sallittua tietyn markkina-aikayksikön osalta;
40. 'kapasiteetin hallintamoduulilla' järjestelmää, joka sisältää ajantasaiset tiedot käytettävissä olevasta alueiden välisestä kapasiteetista päivänsisäisten alueiden välisen kapasiteetin jakamista varten;
41. 'standardoimattomalla päivänsisäisellä tuotteella' yhteenkytkettyjen jatkuvien päivänsisäisten markkinoiden tuotetta, jota ei toimiteta muuttumattomana tai jota toimitetaan enemmän kuin yhden markkina-aikayksikön ajan ja jolla on erityispiirteitä, jotka on suunniteltu ottamaan huomioon verkon käyttötapoja tai markkinoiden tarpeita, esimerkiksi useita markkina-aikayksiköjä kattavat toimeksiannot sekä tuotteet, joissa otetaan huomioon tuotantoyksikön käynnistyskustannukset;
42. 'sähkökauppojen vastapuolella' yhtä tai useampaa tahoja, jolla on sopimukset markkinaosapuolten kanssa selvittää täsmäytysprosessissa määritetyt sähkökaupat ja joka organisoii kapasiteetin jakamisesta aiheutuvien nettotilanteiden siirron muiden sähkökauppojen vastapuolten tai välittäjien kanssa;
43. 'välittäjällä' yhtä tai useampaa tahoja, joka siirtää nettotilanteita sähkökaupan vastapuolten välillä;
44. 'sitovuudella' taetta siitä, että tarjousalueiden väliset kapasiteettioikeudet säilyvät muuttumattomina ja että jos ne kuitenkin muuttuvat, siitä maksetaan korvaus;
45. 'ylivoimaisella esteellä' kaikkia ennakoimattomia tai epätavallisia tapahtumia tai tilanteita, joiden ei voida kohtuudella katsoa olevan siirtoverkonhaltijan hallinnassa ja jotka eivät ole siirtoverkonhaltijan aiheuttamia, joita ei voida välttää tai estää kohtuullisella ennakoinnilla ja huolellisuudella, joita ei voida ratkaista toimenpiteillä, jotka ovat tekniseltä tai taloudelliselta kannalta kohtuudella siirtoverkonhaltijan toteutettavissa, jotka ovat tosiasiallisesti tapahtuneet ja voidaan objektiivisesti todentaa ja joiden vuoksi siirtoverkonhaltija ei voi hetkellisesti tai pysyvästi täyttää tästä asetuksesta johtuvia velvoitteitaan;
46. 'yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden kansantaloudellisella ylijäämällä' i) yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden toimittajaylijäämän, ii) yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden kuluttajaylijäämän, iii) pullonkaulatulojen ja iv) muiden asiaan liittyvien kustannusten ja hyötyjen summaa, kun nämä parantavat taloudellista tehokkuutta kyseisenä ajanjaksona; tässä toimittaja- ja kuluttajaylijäämällä tarkoitetaan hyväksytyjen toimeksiannot ja energiayksikkökohtaisen selvityshinnan erotusta kyseisenä ajanjaksona kerrottuna toimeksiannoten energiamäärällä.

3 artikla

Kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevan yhteistyön tavoitteet

Tämän asetuksen tavoitteena on

- a) edistää tehokasta kilpailua sähkön tuotannossa, kaupassa ja toimittamisessa;
- b) varmistaa siirtoinfrastruktuurin optimaalinen käyttö;
- c) varmistaa käyttövarmuus;
- d) optimoida alueiden välisen kapasiteetin laskenta ja jakaminen;
- e) varmistaa siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden, viraston, sääntelyviranomaisten ja markkinaosapuolten oikeudenmukainen ja syrjimätön kohtelu;
- f) varmistaa tietojen avoimuus ja luotettavuus ja parantaa niitä;
- g) edistää Euroopan sähkösiirtoverkon ja sähköalan tehokasta toimintaa ja kehittämistä pitkällä aikavälillä;
- h) ottaa huomioon tarve taata oikeudenmukaiset ja säännönmukaisesti toimivat markkinat sekä oikeudenmukainen ja säännönmukainen hinnanmuodostus;
- i) luoda tasapuoliset toimintaedellytykset nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille;
- j) tarjota syrjimätön pääsy alueiden väliseen kapasiteettiin.

4 artikla

Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden nimeäminen ja nimeämisen kumoaminen

1. Jokaisen jäsenvaltion, jolla on sähköyhteys toisessa jäsenvaltiossa olevaan tarjousalueeseen, on varmistettava, että yksi tai useampi nimitetty sähkömarkkinaoperaattori nimetään viimeistään neljän kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta toteuttamaan yhteenkytkettyjä vuorokausimarkkinoita ja/tai päivänsisäisiä markkinoita. Tätä tarkoitusta varten voidaan kutsua kotimaisia ja ulkomaisia markkinaoperaattoreita hakemaan nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tehtävää.

2. Kunkin asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että kutakin sen alueella olevaa tarjousaluetta kohden nimetään vähintään yksi nimitetty sähkömarkkinaoperaattori. Nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit nimetään aluksi neljän vuoden toimikaudeksi. Jäsenvaltioiden on sallittava nimeämistä koskevien hakemusten esittäminen vähintään vuosittain lukuun ottamatta tapauksia, jossa sovelletaan 5 artiklan 1 kohtaa.

3. Jolleivät jäsenvaltiot toisin säädä, sääntelyviranomaiset toimivat nimeävänä viranomaisena, joka vastaa nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin nimeämisestä, nimeämiseen sovellettavien vaatimusten täyttymisen valvonnasta ja kansallisten lakisääteisten monopolien tapauksessa, nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin maksujen tai niiden laskentamenetelmän hyväksymisestä. Jäsenvaltiot voivat säätää, että nimeävänä viranomaisena toimivat muut viranomaiset kuin sääntelyviranomaiset. Tällaisessa tapauksessa jäsenvaltioiden on varmistettava, että nimeävällä viranomaisella on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin sääntelyviranomaisilla, jotta se pystyy toteuttamaan tehtävänsä tehokkaasti.

4. Nimeävän viranomaisen on arvioitava, täyttävätkö nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tehtävän hakijat 6 artiklassa säädetyt vaatimukset. Kyseisiä vaatimuksia on sovellettava riippumatta siitä, nimetäänkö yksi vai useampia nimitettyjä sähkömarkkinaoperaattoreita. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden nimeämisestä päätettäessä on vältettävä syrjintää hakijoiden, etenkin kotimaisten ja ulkomaisten hakijoiden välillä. Jos nimeävä viranomainen ei ole sääntelyviranomainen, sääntelyviranomaisen on annettava lausunto siitä, missä määrin hakija täyttää 6 artiklassa vahvistetut nimeämiseen sovellettavat vaatimukset. Nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin nimeäminen voidaan evätä ainoastaan siinä tapauksessa, ettei 6 artiklassa vahvistettuja nimeämiseen sovellettavia vaatimuksia täytetä, tai 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

5. Yhdessä jäsenvaltiossa nimetyllä nimitetyllä sähkömarkkinaoperaattorilla on oltava oikeus tarjota vuorokautisten tai päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalveluja, jotka toimitetaan toisessa jäsenvaltiossa. Tällöin on sovellettava tämän toisen jäsenvaltion kauppasääntöjä ilman tarvetta nimetä tätä operaattoria nimitetyksi sähkömarkkinaoperaattoriksi kyseisessä jäsenvaltiossa. Nimeävien viranomaisten on valvottava kaikkia nimitettyjä sähkömarkkinaoperaattoreita, jotka toteuttavat yhteenkytkettyjä vuorokausimarkkinoita ja/tai päivänsisäisiä markkinoita niiden

jäsenvaltiossa. Asetuksen (EY) N:o 714/2009 19 artiklan mukaisesti nimeävien viranomaisten on varmistettava, että kaikki nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit, jotka toteuttavat yhteenkytkettyjä vuorokausimarkkinoita ja/tai päivänsisäisiä markkinoita niiden jäsenvaltiossa, noudattavat tätä asetusta riippumatta siitä, missä nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit on nimetty. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden nimeämisestä ja valvonnasta ja niitä koskevien säännösten täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten on vaihdettava kaikki nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden toiminnan tehokkaan valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Nimetyt nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit on ilmoitettava toisen jäsenvaltion nimeävälle viranomaiselle, jos se aikoo toteuttaa yhteenkytkettyjä vuorokausimarkkinoita tai päivänsisäisiä markkinoita kyseisessä jäsenvaltiossa, kaksi kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

6. Tämän artiklan 5 kohdasta poiketen jäsenvaltio voi evätä toisessa jäsenvaltiossa nimetyt nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit tarjoamat kaupankäyntipalvelut, jos

- a) siinä jäsenvaltiossa tai sen jäsenvaltion tarjousalueella, jossa toimitus tapahtuu, on käytössä vuorokautisten ja päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalveluja koskeva kansallinen lakisääteinen monopoli 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti; tai
- b) jäsenvaltio, jossa toimitus tapahtuu, voi vahvistaa, että vuorokautisilta ja päivänsisäisiltä markkinoilta toisessa jäsenvaltiossa nimettyjä nimitettyjä sähkömarkkinaoperaattoreita käyttäen ostetun sähkön toimituksille kyseiseen jäsenvaltioon on olemassa teknisiä esteitä, jotka liittyvät tarpeeseen varmistaa tämän asetuksen tavoitteiden saavuttaminen ja samalla käyttövarmuuden ylläpitäminen; tai
- c) jäsenvaltion, jossa toimitus tapahtuu, kauppasäännöt eivät ole yhteensopivia sen kanssa, että kyseiseen jäsenvaltioon toimitetaan toisessa jäsenvaltiossa nimetyt nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit tarjoamien vuorokautisten ja päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalvelujen pohjalta ostettua sähköä; tai
- d) nimitetyllä sähkömarkkinaoperaattorilla on 5 artiklan mukainen kansallinen lakisääteinen monopoli jäsenvaltiossa, jossa se on nimetty.

7. Jos päätetään evätä vuorokautisten ja/tai päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalvelut, jotka toimitetaan toisessa jäsenvaltiossa, jäsenvaltion, jossa toimitus tapahtuu, on ilmoitettava päätöksestään nimitetyille sähkömarkkinaoperaattorille ja sen jäsenvaltion nimeävälle viranomaiselle, jossa nimitetty sähkömarkkinaoperaattori on nimetty, sekä virastolle ja komissiolle. Epääminen on perusteltava asianmukaisesti. Tämän artiklan 6 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa toisessa jäsenvaltiossa toimitettavien kaupankäyntipalvelujen epäämistä koskevassa päätöksessä on myös vahvistettava, kuinka ja mihin ajankohtaan mennessä kaupankäynnin tekniset esteet voidaan poistaa tai kotimaiset kauppasäännöt voidaan sovittaa yhteen toisessa jäsenvaltiossa toimitettavien kaupankäyntipalvelujen kanssa. Kaupankäyntipalvelut epäävän jäsenvaltion nimeävän viranomaisen on tarkasteltava päätöstä ja julkaistava lausuntonsa siitä, kuinka kaupankäyntipalvelujen esteet poistetaan tai kuinka kaupankäyntipalvelut ja kauppasäännöt sovitetaan yhteen.

8. Sen jäsenvaltion, jossa nimitetty sähkömarkkinaoperaattori on nimetty, on varmistettava, että nimeäminen kumotaan, jos nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ei täytä 6 artiklan vaatimuksia jatkuvasti eikä kykene palauttamaan toimintaansa vaatimusten mukaiseksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun nimeävä viranomainen on ilmoittanut sille ongelmasta. Jos sääntelyviranomainen ei vastaa nimeämisestä eikä valvonnasta, sitä on kuultava kumoamisesta. Nimeävän viranomaisen on ilmoitettava myös muiden sellaisten jäsenvaltioiden nimeäville viranomaisille, joissa kyseinen nimitetty sähkömarkkinaoperaattori toimii, operaattorin kyvyttömyydestä noudattaa vaatimuksia jatkuvasti, samaan aikaan kuin se ilmoittaa asiasta nimitetyille sähkömarkkinaoperaattorille.

9. Jos jonkin jäsenvaltion nimeävä viranomainen katsoo, että nimitetty sähkömarkkinaoperaattori, joka toimii kyseisessä maassa mutta jota ei ole nimetty siellä, ei täytä 6 artiklan vaatimuksia jatkuvasti kyseisessä maassa harjoittamassaan toiminnassa, sen on ilmoitettava vaatimusten noudattamatta jättämisestä kyseiselle nimitetyille sähkömarkkinaoperaattorille. Jos nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ei palauta toimintaansa vaatimusten mukaiseksi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun sille on ilmoitettu asiasta, nimeävä viranomainen voi peruuttaa oikeuden tarjota vuorokautisten ja päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalveluja kyseisessä jäsenvaltiossa siihen saakka, kunnes nimitetty sähkömarkkinaoperaattori palauttaa toimintansa vaatimusten mukaiseksi. Nimeävän viranomaisen on ilmoitettava asiasta sen jäsenvaltion nimeävälle viranomaiselle, jossa nimitetty sähkömarkkinaoperaattori on nimetty, sekä virastolle ja komissiolle.

10. Nimeävän viranomaisen on ilmoitettava virastolle nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden nimeämisestä ja nimeämisen kumoamisesta. Viraston on ylläpidettävä verkkosivustollaan luetteloa nimetyistä nimitetyistä sähkömarkkinaoperaattoreista sekä niiden tilanteesta ja toiminta-alueesta.

5 artikla

Nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit nimeäminen silloin, kun kaupankäyntipalveluita koskee kansallinen lakisääteinen monopoli

1. Jos jäsenvaltiossa tai jäsenvaltion tarjousalueella on tämän asetuksen voimaantuloajankohtana jo käytössä vuorokautisten ja päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalveluja koskeva kansallinen lakisääteinen monopoli, joka estää useamman kuin yhden nimetyt nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit nimeämisen, asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava asiasta komissiolle viimeistään kahden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta ja jäsenvaltio voi kieltäytyä nimeämästä useampaa kuin yhtä nimitettyä sähkömarkkinaoperaattoria tarjousaluetta kohden.

Jos ainoan nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tehtävään on useampia hakijoita, asianomaisen jäsenvaltion on nimettävä hakija, joka täyttää parhaiten 6 artiklassa luetellut vaatimukset. Jos jäsenvaltio kieltäytyy nimeämästä useamman kuin yhden nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tarjousaluetta kohden, toimivaltaisen kansallisen viranomaisen on asetettava tai hyväksyttävä nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin kaupankäyntimaksut vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla riittävän ajoissa ennen niiden voimaantuloa tai määritettävä niiden laskentamenetelmät.

Asianomainen jäsenvaltio voi 4 artiklan 6 kohdan mukaisesti myös evätä toisessa jäsenvaltiossa nimetyn nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tarjoamat rajat ylittävät kaupankäyntipalvelut; kyseisessä jäsenvaltiossa olemassa olevien sähköpörssien suojaaminen kilpailusta johtuvilta taloudellisilta haitoilta ei kuitenkaan ole pätevä peruste epäämiseksi.

2. Tämän asetuksen soveltamiseksi kansallisen lakisääteisen monopolin katsotaan vallitsevan, kun kansallisessa laissa nimenomaisesti säädetään, ettei useampi kuin yksi taho voi tarjota vuorokautisten ja päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalveluja jäsenvaltiossa tai jäsenvaltion tarjousalueella.

3. Komission on toimitettava kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EY) N:o 714/2009 24 artiklan mukaisesti yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden edistymistä jäsenvaltioissa käsittelevä kertomus, jossa painotetaan erityisesti nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden välisen kilpailun kehittymistä. Kyseisen kertomuksen pohjalta ja jos komissio katsoo, ettei ole perusteita kansallisten lakisääteisten monopolien jatkamiselle tai sille, että jäsenvaltio jatkuvasti kieltäytyy hyväksymästä toisessa jäsenvaltiossa nimetyn nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin rajat ylittävän kaupankäynnin, komissio voi harkita asianmukaisia lainsäädäntö- tai muita toimenpiteitä kilpailun ja kaupan lisäämiseksi jäsenvaltioiden välillä ja sisällä. Komissio sisällyttää kertomukseen myös arvioinnin, jossa tarkastellaan tällä asetuksella perustettujen yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden hallintoa kiinnittäen erityistä huomiota nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden toteuttamien markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien avoimuuteen. Kyseisen kertomuksen pohjalta ja jos komissio katsoo, että monopoliasemaan perustuvien markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien ja muiden nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tehtävien toteuttamiseen liittyy epäselvyyttä, komissio voi harkita asianmukaisia lainsäädäntö- tai muita toimenpiteitä yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden avoimuuden lisäämiseksi ja toiminnan tehostamiseksi.

6 artikla

Nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin nimeämiseen sovellettavat vaatimukset

1. Hakija voidaan nimetä nimitetyksi sähkömarkkinaoperaattoriksi ainoastaan, jos se täyttää kaikki seuraavat vaatimukset:
 - a) se on hankkinut tai hankkii sopimuksin riittävät resurssit yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja/tai päivänsisäisten markkinoiden yhteisen, koordinoitun ja säännösten mukaisen toiminnan toteuttamiseksi, mukaan luettuina nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tehtävien edellyttämät resurssit, rahoitusvarat, tarvittava tietotekniikka, tekninen infrastruktuuri ja toimintamenettelyt, tai sen on osoitettava, että se kykenee huolehtimaan siitä, että nämä resurssit ovat käytettävissä kohtuullisen valmisteluajan kuluessa ennen kuin se ryhtyy toteuttamaan tehtäviään 7 artiklan mukaisesti;
 - b) sen on kyettävä varmistamaan, että markkinaosapuolilla on avoin pääsy nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tehtäviä koskeviin tietoihin 7 artiklan mukaisesti;
 - c) sen on oltava kustannustehokas yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden osalta ja sen on pidettävä sisäisessä kirjanpidossaan erillisiä tilejä markkinoiden yhteenliittäjän tehtäville ja muille toimintoille ristiintukemisen estämiseksi;
 - d) sen liiketoiminnan on oltava riittävällä tavalla eriytetty muista markkinaosapuolista;
 - e) jos sille on myönnetty vuorokautisten ja päivänsisäisten markkinoiden kaupankäyntipalveluja koskeva kansallinen lakisääteinen monopoli jossain jäsenvaltiossa, se ei saa käyttää 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja maksuja vuorokautisten tai päivän sisäisten toimintojensa rahoittamiseen muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa maksut on kerätty;
 - f) sen on kyettävä kohtelemaan syrjimättömästi kaikkia markkinaosapuolia;
 - g) sillä on oltava käytössä asianmukaiset markkinavalvontajärjestelyt;
 - h) sillä on oltava asianmukaiset avoimuutta ja luottamuksellisuutta koskevat sopimukset markkinaosapuolten ja siirtoverkonhaltijoiden kanssa;

- i) sen on kyettävä toimittamaan tarvittavat selvitys- ja maksupalvelut.
 - j) sen on pystyttävä ottamaan käyttöön tarvittavat viestintäjärjestelmät ja -rutiinit toiminnan koordinoimiseksi jäsenvaltion siirtoverkonhaltijoiden kanssa.
2. Edellä olevassa 1 kohdassa säädettyjä nimeämiseen sovellettavia vaatimuksia on sovellettava siten, että nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden välinen kilpailu järjestetään tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla.

7 artikla

Nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin tehtävät

1. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on toimittava kansallisten tai alueellisten markkinoiden markkinaoperaattoreina yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden toteuttamiseksi yhteistyössä siirtoverkonhaltijoiden kanssa. Niiden tehtäviin kuuluu markkinaosapuolilta tulevien toimeksiantojen vastaanottaminen, kokonaisvastuun kantaminen toimeksiantojen täsmäytyksestä ja jakamisesta yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden tulosten mukaisesti, hintojen julkaiseminen sekä sähkökauppojen selvittäminen ja maksaminen asianomaisten osapuolten sopimusten ja määräysten mukaisesti.

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden osalta nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on oltava vastuussa erityisesti seuraavista tehtävistä:

- a) jäljempänä olevassa 2 kohdassa säädettyjen markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien toteuttaminen koordinoitusti muiden nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kanssa;
- b) yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin sovellettavien vaatimusten, markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviin sovellettavien vaatimusten ja hintakytkeäalgoritmin yhteinen laatiminen kaikkien sähkömarkkinoiden toimintaan liittyvien kysymysten osalta tämän artiklan 2 kohdan ja 36 artiklan ja 37 artiklan mukaisesti;
- c) enimmäis- ja vähimmäishintojen määrittäminen 41 ja 54 artiklan mukaisesti;
- d) tämän artiklan 2 kohdassa ja 40 ja 53 artiklassa säädettyjen markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien hoitamisessa tarvittavien vastaanotettuja toimeksiantoja koskevien tietojen anonymisointi ja jakaminen;
- e) tämän artiklan 2 kohdassa säädettyjen markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien yhteydessä laskettujen tulosten arvioiminen, toimeksiantojen hyväksyminen näiden tulosten perusteella, tulosten vahvistaminen lopulliseksi, jos niitä pidetään oikeina, ja vastuun kantaminen niistä 48 ja 60 artiklan mukaisesti;
- f) tiedottaminen markkinaosapuolille niiden toimeksiantojen tuloksista 48 ja 60 artiklan mukaisesti;
- g) sähkökauppojen vastapuolina toimiminen yhteenkytketyistä vuorokausimarkkinoista ja päivänsisäisistä markkinoista seuraavan sähkökaupan selvitystä ja maksamista varten 68 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- h) kansallisten tai alueellisten markkinoiden toiminnan varmistusmenettelyjen laatiminen yhdessä asianomaisten nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden kanssa 36 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jos käytettävissä ei ole markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien yhteydessä saatuja tuloksia 39 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ottaen huomioon 44 artiklassa säädetty varamenettelyt;
- i) yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden kustannusennusteiden ja kustannustietojen yhteinen toimittaminen toimivaltaisille sääntelyviranomaisille ja siirtoverkonhaltijoille silloin, kun yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttamisesta, muuttamisesta ja toiminnasta aiheutuvat nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin kustannukset ovat asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden vastuulla 75–77 artiklan ja 80 artiklan mukaisesti;
- j) soveltuviin tapauksiin 45 ja 57 artiklan mukainen koordinointi siirtoverkonhaltijoiden kanssa useampaa kuin yhtä nimitettyä sähkömarkkinaoperaattoria yhdellä tarjousalueella koskevien järjestelyjen laatimiseksi ja yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja/tai päivänsisäisten markkinoiden toteuttaminen hyväksytyjen järjestelyjen mukaisesti.

2. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on toteutettava markkinoiden yhteenliittäjän tehtävät yhdessä toisten nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kanssa. Näihin tehtäviin on sisällyttävä seuraavat:

- a) yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin sovellettavien algoritmien, järjestelmien ja menettelyjen kehittäminen ja ylläpitäminen 36 ja 51 artiklan mukaisesti;
- b) koordinoitun kapasiteetin laskijoiden 46 ja 58 artiklan mukaisesti toimittamien alueiden välistä kapasiteettia ja jakamisrajoituksia koskevien syöttötietojen käsittely;

- c) hintakytentäalgoritmin ja jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin soveltaminen 48 ja 60 artiklan mukaisesti;
- d) yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden tulosten vahvistaminen ja lähettäminen nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille 48 ja 60 artiklan mukaisesti.

3. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään kahdeksan kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta toimitettava kaikille sääntelyviranomaisille ja virastolle suunnitelma siitä, kuinka 2 kohdassa säädetyt markkinoiden yhteenliittäjän tehtävät perustetaan ja toteutetaan yhdessä, mukaan luettuina nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja kolmansien osapuolten välisten tarvittavien sopimusten luonnokset. Suunnitelmaan on sisällyttävä täytäntöönpanon yksityiskohtainen kuvaus ja ehdotettu aikataulu, jonka enimmäispituus on 12 kuukautta, sekä kuvaus siitä, miten ehtojen ja edellytysten tai menetelmien odotetaan vaikuttavan 2 kohdassa säädettyjen markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien perustamiseen ja toteuttamiseen.

4. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden yhteistyö on rajoitettava tiukasti siihen, mikä on tarpeen yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden tehokkaan ja varman suunnittelun, toteutuksen ja toiminnan kannalta. Markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien yhteisen toteuttamisen on perustuttava syrjimättömyyden periaatteeseen, ja sen yhteydessä on varmistettava, ettei yksikään nimitetty sähkömarkkinaoperaattori voi saada perusteetonta taloudellista etua osallistumisesta markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien toteuttamiseen.

5. Viraston on seurattava nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden edistymistä markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien perustamisessa ja toteuttamisessa etenkin sopimus- ja sääntelykehityksen osalta sekä markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien edellyttämien teknisten valmiuksien osalta. Viraston on viimeistään 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta raportoitava komissiolle siitä, onko yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden perustaminen ja toteuttaminen edistynyt tyydyttävästi.

Virasto voi milloin tahansa arvioida markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien perustamisen ja toteuttamisen vaikuttavuuden ja tehokkuuden. Jos kyseinen arviointi osoittaa, etteivät vaatimukset täyty, virasto voi suositella komissiolle lisätoimenpiteitä, jotka ovat tarpeen yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden vaikuttavaan ja tehokkaaseen toteutukseen pääsemiseksi.

6. Jos nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit eivät toimita 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien perustamista koskevaa suunnitelmaa joko päivänsisäisten markkinoiden tai vuorokausimarkkinoiden aikavälin osalta, komissio voi 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti ehdottaa tämän asetuksen muuttamista ja harkita etenkin Sähkö-ENTSON tai muun tahon nimittämistä yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien toteuttajaksi nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden sijasta.

8 artikla

Yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin liittyvät siirtoverkonhaltijoiden tehtävät

1. Jäsenvaltion, jolla on sähköyhteys toiseen jäsenvaltioon, kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on osallistuttava yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin.
2. Siirtoverkonhaltijoiden on
 - a) laadittava yhdessä hintakytentäalgoritmia ja jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmia koskevat siirtoverkonhaltijoiden vaatimukset kaikkien kapasiteetin jakamiseen liittyvien seikkojen osalta 37 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti;
 - b) validoitava yhdessä täsmäytysalgoritmit tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettujen vaatimusten perusteella 37 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - c) otettava käyttöön ja toteutettava kapasiteetin laskenta 14–30 artiklan mukaisesti;
 - d) laadittava tarvittaessa alueiden välisen kapasiteetin jakaminen ja muut järjestelyt 45 ja 57 artiklan mukaisesti;
 - e) laskettava alueiden väliset siirtokapasiteetit ja kapasiteetin jakamisrajoitukset ja lähetettävä ne 46 ja 58 artiklan mukaisesti;
 - f) varmennettava yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tulokset vahvistettujen alueiden välisten kapasiteettien ja jakamisrajoitusten osalta 48 artiklan 2 kohdan ja 52 artiklan mukaisesti;
 - g) perustettava tarvittaessa suunniteltujen siirtojen laskijat tarjousalueiden rajoilla tapahtuvien suunniteltujen siirtojen laskemiseksi ja julkaisemiseksi 49 ja 56 artiklan mukaisesti;

- h) noudatettava 39 ja 52 artiklan mukaisesti laskettuja yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden tuloksia;
- i) otettava käyttöön ja toteutettava asianmukaiset varamenettelyt kapasiteetin jakamista varten 44 artiklan mukaisesti;
- j) ehdotettava päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohtaa ja päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohtaa 59 artiklan mukaisesti;
- k) jaettava pullonkaulatulot 73 artiklan mukaisesti yhteisesti kehitettyjen menetelmien mukaisesti;
- l) mikäli näin sovitaan, toimittava välittäjinä, jotka siirtävät nettotilanteita 68 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

9 artikla

Ehtojen ja edellytysten tai menetelmien hyväksyminen

1. Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on laadittava tässä asetuksessa edellytetyt ehdot ja edellytykset tai menetelmät ja annettava ne toimivaltaisten sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi tässä asetuksessa asetettuihin määräaikoihin mennessä. Jos tässä asetuksessa tarkoitettuja ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskeva ehdotus on laadittava ja siitä on sovittava useamman siirtoverkonhaltijan tai nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin kesken, osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on tehtävä tiivistä yhteistyötä. Siirtoverkonhaltijoiden, joita avustaa Sähkö-ENTSO, ja kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on säännöllisesti tiedotettava toimivaltaisille sääntelyviranomaisille ja virastolle edistymisestä näiden ehtojen ja edellytysten tai menetelmien laatimisessa.

2. Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden, jotka tekevät päätöksiä 9 artiklan 6 kohdan mukaisista ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotuksista, on tehtävä päätöksensä määränemmistöllä, jos yhteisymmärrystä ei saavuteta. Määränemmistö on saavutettava sekä siirtoverkonhaltijoiden että nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden äänestysryhmässä. Tämän asetuksen 9 artiklan 6 kohdan mukaisia ehdotuksia varten määränemmistöön tarvitaan

- a) siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden enemmistö, joka edustaa vähintään 55 prosenttia jäsenvaltioista, ja
- b) siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden enemmistö, joka edustaa jäsenvaltioita, joiden yhteenlaskettu väestö on vähintään 65 prosenttia unionin väestöstä.

Tämän asetuksen 9 artiklan 6 kohdan mukaisissa päätöksissä määrävähemmistössä on oltava vähintään neljää jäsenvaltiota edustavia siirtoverkonhaltijoita tai nimitettyjä sähkömarkkinaoperaattoreita; muussa tapauksessa katsotaan, että määränemmistö on saavutettu.

Tämän asetuksen 9 artiklan 6 kohdan mukaisissa siirtoverkonhaltijoiden päätöksissä kullakin jäsenvaltiolla on yksi ääni. Jos jäsenvaltion alueella toimii useampi kuin yksi siirtoverkonhaltija, kyseisen jäsenvaltion on jaettava äänioikeudet siirtoverkonhaltijoiden kesken.

Tämän asetuksen 9 artiklan 6 kohdan mukaisissa nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden päätöksissä kullakin jäsenvaltiolla on yksi ääni. Kullakin nimitetyllä sähkömarkkinaoperaattorilla on yhtä monta ääntä kuin kuinka monessa jäsenvaltiossa se on nimetty. Jos jäsenvaltion alueella on nimetty useampi kuin yksi nimitetty sähkömarkkinaoperaattori, kyseisen jäsenvaltion on jaettava äänioikeudet nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kesken sen mukaan, mikä on niiden edeltävänä tilikautena kyseisessä jäsenvaltiossa käymän sähkökaupan määrä.

3. Lukuun ottamatta 43 artiklan 1 kohtaa, 44 artiklaa, 56 artiklan 1 kohtaa, 63 artiklaa ja 74 artiklan 1 kohtaa siirtoverkonhaltijoiden, jotka tekevät päätöksiä 9 artiklan 7 kohdan mukaisista ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotuksista, on tehtävä päätöksensä määränemmistöllä, jos yhteisymmärrystä ei saavuteta ja jos kyseessä olevat alueet koostuvat useammasta kuin viidestä jäsenvaltiosta. Määränemmistö on saavutettava sekä siirtoverkonhaltijoiden että nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden äänestysryhmässä. Tämän asetuksen 9 artiklan 7 kohdan mukaisia ehdotuksia varten määränemmistöön tarvitaan

- a) siirtoverkonhaltijoiden enemmistö, joka edustaa vähintään 72 prosenttia asianomaisista jäsenvaltioista, ja
- b) siirtoverkonhaltijoiden enemmistö, joka edustaa jäsenvaltioita, joiden yhteenlaskettu väestö on vähintään 65 prosenttia asianomaisen alueen väestöstä.

Tämän asetuksen 9 artiklan 7 kohdan mukaisissa päätöksissä määrävähemmistössä on oltava vähintään vähimmäismäärä siirtoverkonhaltijoita, jotka edustavat yli 35 prosenttia osallistuvien jäsenvaltioiden väestöstä, sekä siirtoverkonhaltijat, jotka edustavat vähintään yhtä muuta asianomaista jäsenvaltiota; muussa tapauksessa katsotaan, että määränemmistö on saavutettu.

Siirtoverkonhaltijoiden, jotka tekevät päätöksiä 9 artiklan 7 kohdan mukaisista ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotuksista sellaisten alueiden osalta, jotka koostuvat enintään viidestä jäsenvaltiosta, on tehtävä päätöksensä yksimielisesti.

Tämän asetuksen 9 artiklan 7 kohdan mukaisissa siirtoverkonhaltijoiden päätöksissä kullakin jäsenvaltiolla on yksi ääni. Jos jäsenvaltion alueella toimii useampi kuin yksi siirtoverkonhaltija, kyseisen jäsenvaltion on jaettava äänioikeudet siirtoverkonhaltijoiden kesken.

Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden, jotka tekevät päätöksiä 9 artiklan 7 kohdan mukaisista ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotuksista, on tehtävä päätöksensä yksimielisesti.

4. Jos siirtoverkonhaltijat tai nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit eivät pysty tässä asetuksessa asetettuihin määräaikoihin mennessä antamaan toimivaltaisille sääntelyviranomaisille ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevaa ehdotusta, niiden on toimitettava toimivaltaisille sääntelyviranomaisille ja virastolle ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevat luonnokset ja selvitettävä, miksi niistä ei ole päästy sopimukseen. Virasto tiedottaa asiasta komissiolle ja tarkastelee komission pyynnöstä ja yhteistyössä toimivaltaisten sääntelyviranomaisten kanssa epäonnistumisen syytä ja ilmoittaa niistä komissiolle. Komissio toteuttaa asianmukaiset toimet vaadittujen ehtojen ja edellytysten tai menetelmien hyväksymisen mahdollistamiseksi neljän kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut viraston ilmoituksen.

5. Jokaisen sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden laatimat ehdot ja edellytykset tai menetelmät, joita käytetään yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden laskemisessa tai määrittämisessä. Ne vastaavat 6, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettujen ehtojen ja edellytysten tai menetelmien hyväksymisestä.

6. Seuraavia ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskeville ehdotuksille tarvitaan kaikkien sääntelyviranomaisten hyväksyntä:

- a) 7 artiklan 3 kohdan mukainen markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien yhteistä hoitamista koskeva suunnitelma;
- b) 15 artiklan 1 kohdan mukaiset kapasiteetin laskenta-alueet;
- c) 16 artiklan 1 kohdan mukainen tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmä;
- d) 17 artiklan 1 kohdan mukainen yhteistä verkkomallia koskeva menetelmä;
- e) 21 artiklan 4 kohdan mukainen yhdenmukaistettua kapasiteetin laskentamenetelmää koskeva ehdotus;
- f) 36 artiklan 3 kohdan mukaiset varmistusmenetelmät;
- g) nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden 37 artiklan 5 kohdan mukaisesti esittämä algoritmi, mukaan lukien 37 artiklan 1 kohdan mukaiset algoritmien kehittämistä koskevat siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden vaatimukset;
- h) tuotteet, jotka nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit voivat ottaa huomioon vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkentäprosessissa 40 ja 53 artiklan mukaisesti;
- i) 41 artiklan 1 kohdan ja 54 artiklan 2 kohdan mukaiset enimmäis- ja vähimmäishinnat;
- j) 55 artiklan 1 kohdan mukaisesti kehitettävä päivänsisäisen kapasiteetin hinnoittelumenetelmä;
- k) 59 artiklan 1 kohdan mukainen päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohta ja päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisaikajankohta;
- l) 69 artiklan mukainen vuorokausimarkkinoiden sitovan kapasiteetin ilmoittamisen takaraja;
- m) 73 artiklan 1 kohdan mukainen pullonkaulatulojen jakamisen menetelmä.

7. Seuraavia ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskeville ehdotuksille tarvitaan asianomaisen alueen kaikkien sääntelyviranomaisten hyväksyntä:

- a) 20 artiklan 2 kohdan mukainen yhteinen kapasiteetin laskentamenetelmä;
- b) päätökset 20 artiklan 2–6 kohdan mukaisen siirtoperusteisen laskennan käyttöönotosta ja sen lykkäämisestä ja 20 artiklan 7 kohdan mukaisista poikkeuksista;
- c) 35 artiklan 1 kohdan mukainen koordinoitua ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä ja vastakauppaa koskeva menettely;
- d) 43 artiklan 1 kohdan ja 56 artiklan 1 kohdan mukaiset suunniteltujen siirtojen yhteiset laskentamenetelmät;

- e) 44 artiklan mukaiset varamenettelyt;
- f) 63 artiklan 1 kohdan mukaiset täydentävät alueelliset huutokaupat;
- g) 64 artiklan 2 kohdan mukaiset eksplisiittisen kapasiteetin jakamista koskevat edellytykset;
- h) 74 artiklan 1 kohdan mukainen ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn tai vastakaupan kustannustenjakomenetelmä.
8. Seuraaville ehdoille ja edellytyksille tai menetelmille tarvitaan asianomaisen jäsenvaltion kunkin sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen tapauskohtainen hyväksyntä:
- a) soveltuviissa tapauksissa 4 artiklan 2, 8 ja 9 kohdan mukainen nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin nimeäminen, nimeämisen väliaikainen peruuttaminen ja nimeämisen kumoaminen;
- b) soveltuviissa tapauksissa 5 artiklan 1 kohdan mukaiset nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden perimät maksut, jotka liittyvät kaupankäyntiin vuorokausimarkkinoilla tai päivänsisäisillä markkinoilla, tai näiden maksujen laskentamenetelmät;
- c) 32 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaiset yksittäisten siirtoverkonhaltijoiden ehdotukset, jotka koskevat tarjousalueen konfiguraation tarkistamista;
- d) soveltuviissa tapauksissa 45 ja 57 artiklan mukainen alueiden välisen kapasiteetin jakamista ja muita järjestelyjä koskeva ehdotus;
- e) 75–79 artiklan mukaiset kapasiteetin jakamisen ja ylikuormituksen hallinnan kustannukset;
- f) soveltuviissa tapauksissa 80 artiklan 4 kohdan mukainen yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden alueellisten kustannusten jakaminen.
9. Ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevaan ehdotukseen on sisällyttävä ehdotettu täytäntöönpanoaikataulu ja kuvaus niiden odotetuista vaikutuksista tämän asetuksen tavoitteisiin. Ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevat ehdotukset, joille tarvitaan useiden tai kaikkien sääntelyviranomaisten hyväksyntä, on toimitettava virastolle samaan aikaan kuin ne annetaan sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi. Viraston on toimivaltaisten sääntelyviranomaisten pyynnöstä annettava lausunto näistä ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotuksista kolmen kuukauden kuluessa.
10. Jos ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevan ehdotuksen hyväksyminen edellyttää useamman kuin yhden sääntelyviranomaisten päätöstä, toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on kuultava toisiaan, tehtävä tiivistä yhteistyötä ja koordinoitava toimiaan sopimukseen pääsemiseksi. Toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on soveltuviissa tapauksissa otettava huomioon viraston lausunto. Sääntelyviranomaisten on tehtävä 6, 7 ja 8 kohdan mukaisesti ehdotettuja ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevat päätökset kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sääntelyviranomaisen tai, soveltuviissa tapauksissa, viimeinen asianosainen sääntelyviranomaisen on vastaanottanut ehdot ja edellytykset tai menetelmät.
11. Jos sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet sopimukseen 10 kohdassa tarkoitettussa määräajassa tai niiden yhteisestä pyynnöstä virasto tekee päätöksen ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotuksista kuuden kuukauden kuluessa asetuksen (EY) N:o 713/2009 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
12. Jos yksi tai useampi sääntelyviranomaisen vaatii 6, 7 ja 8 kohdan mukaisesti toimitettujen ehtojen ja edellytysten tai menetelmien muuttamista ennen hyväksymistä, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on annettava ehdotus muutetuista ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kahden kuukauden kuluessa sääntelyviranomaisten vaatimuksen esittämisestä. Toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on päätettävä muutetuista ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kahden kuukauden kuluessa niiden esittämisestä. Jos toimivaltaiset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet sopimukseen 6 ja 7 kohdan mukaisista yhteisistä ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kahden kuukauden määräajassa tai niiden yhteisestä pyynnöstä virasto tekee päätöksen muutetuista ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kuuden kuukauden kuluessa asetuksen (EY) N:o 713/2009 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jos asianomaiset siirtoverkonhaltijat tai nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit eivät anna ehdotusta muutetuista ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä, sovelletaan tämän artiklan 4 kohdassa säädettyä menetelyä.
13. Ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevan ehdotuksen laatimisesta vastaavat siirtoverkonhaltijat tai nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit ja niiden hyväksymisestä 6, 7 ja 8 kohdan mukaisesti vastaavat sääntelyviranomaiset voivat pyytää näiden ehtojen ja edellytysten tai menetelmien muuttamista.

Ehtojen ja edellytysten tai menetelmien muuttamista koskevista ehdotuksista on järjestettävä kuuleminen 12 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti, ja ehdotukset on hyväksyttävä tässä artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

14. Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden, jotka ovat vastuussa ehtojen ja edellytysten tai menetelmien laatimisesta tämän asetuksen mukaisesti, on julkaistava ne verkkosivuillaan toimivaltaisten sääntelyviranomaisten hyväksynnän jälkeen tai, jos tällaista hyväksyntää ei vaadita, asiakirjojen laatimisen jälkeen, paitsi jos tietoja pidetään luottamuksellisina 13 artiklan mukaisesti.

10 artikla

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden päivittäinen hallinnointi

Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on yhdessä järjestettävä yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden päivittäinen hallinnointi. Niiden on kokoonnuttava säännöllisesti keskustelemaan ja päättämään päivittäisistä operatiivisista kysymyksistä. Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on kutsuttava virasto ja komissio tarkkailijoiksi näihin kokouksiin ja julkaistava yhteenvedot kokousten pöytäkirjoista.

11 artikla

Sidosryhmien osallistuminen

Viraston on järjestettävä, tiiviissä yhteistyössä Sähkö-ENTSO:n kanssa, yhteenkytkettyjä vuorokausimarkkinoita ja päivänsisäisiä markkinoita ja muita tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä koskeva sidosryhmien osallistuminen. Tähän on sisällyttävä säännöllisten kokousten järjestäminen sidosryhmien kanssa etenkin yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin liittyvien ongelmien määrittelemiseksi ja parannusten ehdottamiseksi. Tämä ei korvaa 12 artiklan mukaista sidosryhmien kuulemista.

12 artikla

Kuuleminen

1. Ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä tai niiden muutoksia koskevien ehdotusten toimittamisesta tämän asetuksen mukaisesti vastaavien siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on kuultava sidosryhmiä, kunkin jäsenvaltion asianomaiset viranomaiset mukaan luettuina, ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotusluonnoksista, kun sitä nimenomaisesti vaaditaan tässä asetuksessa. Kuulemisen on kestettävä vähintään yhden kuukauden.

2. Siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden unionin tasolla esittämät ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevat ehdotukset on julkaistava ja niistä on järjestettävä kuuleminen unionin tasolla. Siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden alueellisella tasolla esittämistä ehdotuksista on järjestettävä kuuleminen vähintään aluetasolla. Osapuolten kahden- tai monenvälisellä tasolla esittämistä ehdotuksista on järjestettävä kuuleminen vähintään asianomaisten jäsenvaltioiden tasolla.

3. Ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevasta ehdotuksesta vastaavien osapuolten on otettava 1 kohdan mukaisesti järjestetyissä kuulemisissa ilmaistut sidosryhmien näkemykset asianmukaisesti huomioon ennen ehdotuksen antamista sääntelyviranomaisen hyväksyttäväksi, jos tätä vaaditaan 9 artiklan mukaisesti, ja kaikissa muissa tapauksissa ennen ehdotuksen julkaisemista. Kaikissa tapauksissa on annettava selkeät ja vankat perustelut sille, kuinka kuulemisessa esitetyt näkökannat on otettu huomioon tai jätetty huomioimatta, ja ne on julkaistava viipymättä ennen ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevan ehdotuksen julkaisemista tai yhtä aikaa sen julkaisemisen kanssa.

13 artikla

Salassapitovelvollisuudet

1. Tämän asetuksen nojalla saatuja, vaihdettuja tai toimitettuja luottamuksellisia tietoja koskee 2, 3 ja 4 kohdassa säädetty salassapitovelvollisuus.

2. Salassapitovelvollisuus koskee kaikkia tämän asetuksen säännösten soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tehtäviensä yhteydessä saamaa luottamuksellista tietoa ei saa paljastaa muulle henkilölle tai viranomaiselle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisen oikeuden, tämän asetuksen muiden säännösten tai muun asiaan liittyvän unionin lainsäädännön soveltamista niiden soveltamisalaan kuuluviin tapauksiin.

4. Tämän asetuksen nojalla luottamuksellisia tietoja saavilla sääntelyviranomaisilla, elimillä ja henkilöillä on oikeus käyttää saamiaan tietoja ainoastaan tämän asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisen lainsäädännön soveltamista sen soveltamisalaan kuuluviin tapauksiin.

II OSASTO

KAPASITEETIN JAKAMISTA JA YLIKUORMITUKSEN HALLINTAA KOSKEVIIN EHTOIHIN, EDELLYTYKSIIN JA MENETELMIIN SOVELLETTAVAT VAATIMUKSET

1 LUKU

Kapasiteetin laskeminen

1 jakso

Yleiset vaatimukset

14 artikla

Kapasiteetin laskennan aikavälit

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on laskettava alueiden välinen kapasiteetti vähintään seuraaville aikaväleille:
 - a) vuorokautinen aikaväli vuorokausimarkkinoita varten;
 - b) päivänsisäinen aikaväli päivänsisäisiä markkinoita varten.
2. Vuorokausimarkkinoiden aikavälin osalta on laskettava alueiden välisen kapasiteetin yksittäiset arvot kullekin vuorokausimarkkinoiden aikayksikölle. Päivänsisäisten markkinoiden aikavälin osalta on laskettava alueiden välisen kapasiteetin yksittäiset arvot kullekin jäljellä olevalle päivänsisäisten markkinoiden aikayksikölle.
3. Vuorokausimarkkinoiden aikavälillä kapasiteetin laskennan on perustuttava viimeisimpiin saatavilla oleviin tietoihin. Vuorokausimarkkinoiden aikavälin tietojen päivitys ei saa alkaa ennen markkina-aikaa klo 15:00 kaksi päivää ennen toimituspäivää.
4. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on varmistettava, että alueiden välinen kapasiteetti lasketaan uudelleen päivänsisäisten markkinoiden aikavälillä viimeisimpien saatavilla olevien tietojen pohjalta. Tämän päivänsisäisen uudelleenlaskennan suoritusiheydessä on otettava huomioon tehokkuus ja käyttövarmuus.

15 artikla

Kapasiteetin laskenta-alueet

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhdessä yhteinen ehdotus kapasiteetin laskenta-alueiden määrittämisestä. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa ehdotuksessa on määriteltävä kunkin kapasiteetin laskenta-alueen jäsenenä olevien siirtoverkonhaltijoiden tarjousalueiden rajat. Ehdotuksen on täytettävä seuraavat vaatimukset:
 - a) siinä on otettava huomioon asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteessä I olevassa 3.2 kohdassa määritellyt alueet;
 - b) kukin tarjousalueiden raja tai soveltuviin tapauksiin kaksi erillistä tarjousalueiden rajaa, joiden läpi kulkee kahden tarjousalueen välinen yhdysjohto, on luettava yhteen kapasiteetin laskenta-alueeseen;

- c) kaikkiin kapasiteetin laskenta-alueisiin on luettava vähintään ne siirtoverkonhaltijat, joilla on niissä tarjousalueiden rajoja.
3. Kapasiteetin laskenta-alueet, joilla sovelletaan siirtoerusteista lähestymistapaa, on yhdistettävä yhdeksi kapasiteetin laskenta-alueeksi, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:
- a) niiden siirtoverkot ovat suoraan yhteydessä toisiinsa;
- b) ne osallistuvat samaan yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden alueeseen;
- c) niiden yhdistäminen on tehokkaampaa kuin niiden pitäminen erillään. Toimivaltaiset sääntelyviranomaiset voivat pyytää asianomaisia siirtoverkonhaltijoita laatimaan yhteisen kustannus-hyötyanalyysin yhdistämisen tehokkuuden arvioimiseksi.

2 jakso

Yhteinen verkkomalli

16 artikla

Tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmä

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 10 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhdessä ehdotus yhdeksi tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmäksi yhteisen verkkomallin laatimista varten, ja ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti. Ehdotukseen on sisällyttävä tämän asetuksen tavoitteisiin pohjautuvat perustelut tietojen vaatimiselle.
2. Tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmää koskevassa ehdotuksessa on määriteltävä, mistä tuotanto- ja kulutusyksiköistä on toimitettava tiedot asianomaisille siirtoverkonhaltijoille kapasiteetin laskentaa varten.
3. Tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmää koskevassa ehdotuksessa on määriteltävä tiedot, jotka tuotanto- ja kulutusyksiköiden on toimitettava siirtoverkonhaltijoille. Tietoihin on sisällyttävä vähintään seuraavat:
- a) tuotanto- ja kulutusyksiköiden teknisiin ominaisuuksiin liittyvät tiedot;
- b) tuotanto- ja kulutusyksiköiden saatavuuteen liittyvät tiedot;
- c) tuotantoyksiköiden käytön suunnitteluun liittyvät tiedot;
- d) tuotantoyksiköiden ajojärjestyksen määrittelyyn liittyvät saatavilla olevat asiaankuuluvat tiedot.
4. Menetelmässä on määriteltävä tuotanto- ja kulutusyksiköihin sovellettavat määräajat 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamiselle.
5. Kunkin siirtoverkonhaltijan on käytettävä 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ja jaettava ne muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa. Edellä olevan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja tietoja saa käyttää ainoastaan kapasiteetin laskentaan.
6. Sähkö-ENTSON on julkaistava viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun kaikki sääntelyviranomaiset ovat hyväksyneet tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmän:
- a) luettelo yhtiöistä, joiden on toimitettava tietoja siirtoverkonhaltijoille;
- b) luettelo 3 kohdassa tarkoitetuista toimitettavista tiedoista;
- c) tietojen toimittamisen määräajat.

*17 artikla***Yhteistä verkkomallia koskeva menetelmä**

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 10 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhdessä ehdotus yhteistä verkkomallia koskevasta menetelmästä. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.
2. Yhteistä verkkomallia koskevan menetelmän on mahdollistettava yhteisen verkkomallin laatiminen. Siihen on sisällyttävä ainakin seuraavat seikat:
 - a) 18 artiklan mukainen skenaarioiden määrittely;
 - b) 19 artiklan mukainen yksittäisten verkkomallien määrittely;
 - c) kuvaus prosessista, jossa yksittäiset verkkomallit yhdistetään yhteiseksi verkkomalliksi.

*18 artikla***Skenaariot**

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on yhdessä määriteltävä yhteiset skenaariot kullekin 14 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettulle kapasiteetin laskennan aikavälille. Yhteisiä skenaarioita käytetään kuvaamaan siirtoverkon erityistä ennakoitua tilannetta tuotannon, kulutuksen ja verkkotopologian osalta yhteisessä verkkomallissa.
2. Vuorokautiselle ja päivänsisäiselle kapasiteetin laskennan aikavälille on määriteltävä yksi skenaario markkina-aikayksikköä kohti.
3. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on yhdessä määriteltävä kullekin skenaarion yhteiset säännöt, joiden mukaisesti määritetään kunkin tarjousalueen nettotilanne ja kunkin tasasähköyhteyden siirrot. Yhteisten sääntöjen on perustuttava parhaaseen ennusteeseen kunkin tarjousalueen nettotilanteesta ja parhaaseen ennusteeseen kunkin tasasähköyhteyden siirroista kussakin skenaariossa, ja niihin on sisällyttävä yleinen kulutuksen ja tuotannon tasapaino unionin siirtoverkossa. Skenaarioiden määrittelyssä ei saa esiintyä syrjintää sisäisen ja alueiden välisen kaupan välillä asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteessä I olevan 1.7 kohdan mukaisesti.

*19 artikla***Yksittäinen verkkomalli**

1. Kunkin tarjousalueen ja kunkin skenaarion osalta:
 - a) tarjousalueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on esitettävä yhdessä yksi yksittäinen verkkomalli, joka on 18 artiklan 3 kohdan mukainen; tai
 - b) tarjousalueen jokaisen siirtoverkonhaltijan on esitettävä yksittäinen verkkomalli vastuualueestaan, yhdysjohdot mukaan lukien, sillä edellytyksellä, että tarjousalueen kattavien vastuualueiden, yhdysjohdot mukaan lukien, nettotilanteiden summa on 18 artiklan 3 kohdan mukainen.
2. Kunkin yksittäisen verkkomallin on edustettava parasta mahdollista ennustetta siirtoverkon olosuhteista kussakin siirtoverkonhaltijan (-haltijoiden) määrittämässä skenaariossa hetkellä, jolloin yksittäinen verkkomalli laaditaan.
3. Yksittäisten verkkomallien on katettava kaikki siirtoverkon verkkoelementit, joita käytetään kyseistä aikaväliä koskevassa alueellisessa käyttövarmuusanalysissa.
4. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on mahdollisimman pitkälle yhdenmukaistettava yksittäisten verkkomallien laatimistapa.
5. Kunkin siirtoverkonhaltijan on annettava yksittäisessä verkkomallissa kaikki tarvittavat tiedot, jotta mahdollistetaan pysyvän tilan päteho-, loisteho- ja jänniteanalyysit.

6. Tarvittaessa ja kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden välisestä sopimuksesta kyseisen kapasiteetin laskenta-alueen jokaisen siirtoverkonhaltijan on vaihdettava toisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa tietoja, jotka mahdollistavat jännitestabiilisuuden ja dynaamisen stabiilisuuden analyysit.

3 jakso

Kapasiteetin laskentamenetelmät

20 artikla

Siirtoerusteisen kapasiteetin laskentamenetelmän käyttöönotto

1. Vuorokausimarkkinoiden aikavälillä ja päivänsisäisten markkinoiden aikavälillä yhteisissä kapasiteetin laskentamenetelmissä sovellettavan lähestymistavan on oltava siirtoerusteinen lähestymistapa, paitsi jos 7 kohdassa asetettu vaatimus täyttyy.

2. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 10 kuukauden kuluttua kapasiteetin laskenta-alueita koskevan 15 artiklan 1 kohdan mukaisen ehdotuksen hyväksymisestä annettava ehdotus yhteisestä koordinoitusta kapasiteetin laskentamenetelmästä asianomaisen alueen osalta. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti. Tämän kohdan mukaisilla alueilla asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteessä I olevassa 3.2 kohdan b ja d alakohdassa määriteltyihin alueisiin 'Luoteis-Eurooppa' ja 'Keski- ja Itä-Eurooppa' perustuvilla kapasiteetin laskenta-alueilla sekä 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuilla alueilla kapasiteetin laskentamenetelmää koskevaa ehdotusta on täydennettävä siirtoerusteisten menetelmien koordinoitua ja yhteensopivuutta alueiden välillä koskevalla yhteisellä kehyksellä, joka laaditaan 5 kohdan mukaisesti.

3. Sen kapasiteetin laskenta-alueen siirtoverkonhaltijat, johon sisältyy Italia, siten kuin se on määritelty asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteessä I olevassa 3.2 kohdan c alakohdassa, voivat jatkaa määräaika, joka koskee siirtoerusteiseen lähestymistapaan perustuvaa yhteistä koordinoitua kapasiteetin laskentamenetelmää koskevan ehdotuksen antamista 2 kohdan mukaisesti kyseisen alueen osalta, enintään kuudella kuukaudella siitä hetkestä, kun Sveitsi liittyy yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden noudattamista. Ehdotukseen ei tarvitse sisältyä tarjousalueen rajoja Italian sisällä ja Italian ja Kreikan välillä.

4. Viimeistään kuusi kuukautta sen jälkeen kun vähintään kaikki Kaakkois-Euroopassa sijaitsevat energiayhteisön sopimusvaltiot osallistuvat yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin, ainakin Kroatian, Romanian, Bulgarian ja Kreikan on annettava yhdessä ehdotus siirtoerusteiseen lähestymistapaan perustuvan yhteisen kapasiteetin laskentamenetelmän käyttöönotosta vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden aikaväleillä. Ehdotukseen on sisällyttävä siirtoerusteiseen lähestymistapaan perustuvan yhteisen kapasiteetin laskentamenetelmän toteutusajankohta, joka on enintään kaksi vuotta sen jälkeen kun kaikki Kaakkois-Euroopassa sijaitsevat energiayhteisön sopimusvaltiot osallistuvat yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin. Niiden jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijoita, joilla on rajoja muiden alueiden kanssa, kannustetaan liittymään aloitteisiin, jotka koskevat yhteisen siirtoerusteisen kapasiteetin laskentamenetelmän toteuttamista näiden alueiden kanssa.

5. Hetkenä, jona samalla synkronialueella sijaitsevalla kahdella tai useammalla vierekkäisellä kapasiteetin laskenta-alueella toteutetaan siirtoerusteiseen lähestymistapaan perustuva kapasiteetin laskentamenetelmä päivänsisäisten markkinoiden tai vuorokausimarkkinoiden aikavälillä, niitä on pidettävä yhtenä alueena tätä tarkoitusta varten, ja tämän alueen siirtoverkonhaltijoiden on annettava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua ehdotus siirtoerusteiseen lähestymistapaan perustuvan yhteisen kapasiteetin laskentamenetelmän soveltamisesta vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden aikavälillä. Ehdotukseen on sisällyttävä yhteisen alueiden välisen kapasiteetin laskentamenetelmän toteutusajankohta, joka on viimeistään 12 kuukauden kuluttua siirtoerusteisen lähestymistavan toteuttamisesta näillä alueilla vuorokausimarkkinoiden aikaväliä koskevan menetelmän osalta ja 18 kuukauden kuluttua samasta ajankohdasta päivänsisäisten markkinoiden aikaväliä koskevan menetelmän osalta. Tässä kohdassa esitettyä aikataulua voidaan muuttaa 6 kohdan mukaisesti.

Kahdella kapasiteetin laskenta-alueella, joilla on aloitettu yhteisen kapasiteetin laskentamenetelmän laatiminen, tämä menetelmä voidaan ottaa käyttöön ensin ennen yhteisen kapasiteetin laskentamenetelmän laatimista muiden kapasiteetin laskenta-alueiden kanssa.

6. Jos asianomaiset siirtoverkonhaltijat kykenevät osoittamaan, ettei yhteisten siirtoerusteisten menetelmien soveltaminen 4 ja 5 kohdan mukaisesti vielä parantaisi tehokkuutta, kun käyttövarmuuden oletetaan olevan sama, ne voivat yhdessä pyytää toimivaltaisilta sääntelyviranomaisilta määräaikojen siirtämistä.

7. Siirtoverkonhaltijat voivat yhdessä pyytää toimivaltaisia sääntelyviranomaisia soveltamaan koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa muilla kuin 2–4 kohdassa tarkoitetuilla alueilla ja tarjousalueiden rajoilla, jos asianomaiset siirtoverkonhaltijat kykenevät osoittamaan, ettei siirtooperusteiseen lähestymistapaan perustuvan kapasiteetin laskentamenetelmän soveltaminen olisi vielä tehokkaampaa koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvaan lähestymistapaan verrattuna, kun oletetaan käyttövarmuuden olevan sama kyseisellä alueella.

8. Jotta markkinaosapuolet voisivat mukautua kapasiteetin laskentaan sovellettavan lähestymistavan muuttumiseen, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden on testattava uutta lähestymistapaa käytössä olevan lähestymistavan rinnalla ja annettava markkinaosapuolten osallistua testaukseen vähintään kuuden kuukauden ajan ennen kapasiteetin laskentaan sovellettavan lähestymistavan muuttamista koskevan ehdotuksen toteuttamista.

9. Kunkin sellaisen kapasiteetin laskenta-alueen, jolla sovelletaan siirtooperusteista lähestymistapaa, siirtoverkonhaltijoiden on vahvistettava ja asetettava saataville väline, jonka avulla markkinaosapuolet voivat arvioida alueiden välisten kapasiteettien ja alueiden välisten kauppojen vuorovaikutusta tarjousalueiden välillä.

21 artikla

Kapasiteetin laskentamenetelmä

1. Edellä 20 artiklan 2 kohdassa määriteltyä kapasiteetin laskenta-alueen yhteistä kapasiteetin laskentamenetelmää koskevan ehdotuksen on sisällettävä vähintään seuraavat osatekijät kullekin kapasiteetin laskennan aikavälille:

a) kapasiteetin laskennan syöttötietojen laskentamenetelmät, mukaan luettuina seuraavat parametrit:

- i) menetelmä luotettavuusmarginaalin määrittämiseksi 22 artiklan mukaisesti;
- ii) menetelmät 23 artiklan mukaisesti sovellettavien käyttövarmuusrajojen, kapasiteetin laskennan kannalta merkityksellisten vikatapahtumien ja kapasiteetin jakamisrajoitusten määrittämiseksi;
- iii) menetelmä tuotannon muutuskertoimien määrittämiseksi 24 artiklan mukaisesti;
- iv) menetelmä kapasiteetin laskennassa huomioon otettavien korjaavien toimenpiteiden määrittelemiseksi 25 artiklan mukaisesti.

b) yksityiskohtainen kuvaus kapasiteetin laskemiseen sovellettavasta lähestymistavasta, mukaan luettuina seuraavat:

- i) matemaattinen kuvaus sovellettavasta kapasiteetin laskennan lähestymistavasta ja erilaiset kapasiteetin laskennan syöttötiedot;
- ii) säännöt, joilla vältetään syrjintä sisäisen ja alueiden välisen kaupan välillä ja varmistetaan asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteessä I olevan 1.7 kohdan noudattaminen;
- iii) säännöt siitä, kuinka aiemmin jaetut alueiden väliset kapasiteetit otetaan huomioon soveltuissa tapauksissa;
- iv) säännöt, jotka koskevat kriittisten verkkoelementtien kautta kulkevien sähkönsiirtojen tai alueiden välisen kapasiteetin mukauttamista korjaavien toimenpiteiden johdosta 25 artiklan mukaisesti;
- v) siirtooperusteisen lähestymistavan osalta matemaattinen kuvaus tehonjakautumiskertoimien ja kriittisissä verkkoelementeissä käytössä olevien marginaalien laskennasta;
- vi) koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvan lähestymistavan osalta alueiden välisen kapasiteetin laskentaa koskevat säännöt, mukaan lukien säännöt siitä, kuinka kriittisten verkkoelementtien sähkönsiirtokyky jaetaan tehokkaasti eri tarjousalueiden rajojen kesken;
- vii) kun alueiden väliset sähkökaupat toisilla kapasiteetin laskenta-alueilla vaikuttavat kriittisten verkkoelementtien kautta kulkeviin sähkönsiirtoihin, säännöt siitä, kuinka kriittisten verkkoelementtien sähkönsiirtokyky jaetaan eri kapasiteetin laskenta-alueiden kesken näiden siirtojen toteuttamiseksi.

c) menetelmä alueiden välisen kapasiteetin vahvistamiseksi 26 artiklan mukaisesti.

2. Päivänsisäisellä kapasiteetin laskennan aikavälillä kapasiteetin laskentamenetelmässä on ilmoitettava myös kapasiteetin uudelleenarvioinnin tiheys 14 artiklan 4 kohdan mukaisesti sekä arviointitiheyden valinnan perustelut.

3. Kapasiteetin laskentamenetelmään on sisällyttävä varamenettely sellaisia tapauksia varten, joissa alkuperäinen kapasiteetin laskenta ei ole tuloksekas.

4. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on käytettävä kapasiteetin laskennassa yhdenmukaistettuja syöttötietoja niin pitkälti kuin mahdollista. Kaikkien alueiden on 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä käytettävä yhdenmukaistettua kapasiteetin laskentamenetelmää, jossa määritellään erityisesti yhdenmukaistettu kapasiteetin laskentamenetelmä siirtooperusteista ja koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa varten. Kapasiteetin laskentamenetelmän yhdenmukaistamisesta on tehtävä tehokkuusarviointi, joka koskee saman käyttövarmuuden tason tarjoavien siirtooperusteisten menetelmien ja koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvien menetelmien yhdenmukaistamista. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on esitettävä arviointi yhdessä yhdenmukaistettuun kapasiteetin laskentamenetelmään siirtymistä koskevan ehdotuksen kanssa kaikille sääntelyviranomaisille viimeistään 12 kuukauden kuluttua siitä kun vähintään kaksi kapasiteetin laskenta-aluetta on ottanut käyttöön yhteisen kapasiteetin laskentamenetelmän 20 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

22 artikla

Luotettavuusmarginaalia koskeva menetelmä

1. Yhteistä kapasiteetin laskentamenetelmää koskevaan ehdotukseen on sisällyttävä menetelmä luotettavuusmarginaalin määrittämiseksi. Luotettavuusmarginaalin määrittelymenetelmään on sisällyttävä kaksi vaihetta. Ensimmäisen asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden on arvioitava kapasiteetin laskennan toteutusajankohtana odotettujen siirtojen ja reaaliaikaisten toteutuneiden siirtojen välisten poikkeamien todennäköisyysjakauma. Tämän jälkeen lasketaan luotettavuusmarginaali johtamalla arvo todennäköisyysjakaumasta.

2. Luotettavuusmarginaalin määrittelymenetelmässä on vahvistettava kapasiteetin laskennan toteutusajankohtana odotettujen siirtojen ja reaaliaikaisten toteutuneiden siirtojen välisten poikkeamien todennäköisyysjakauman laskennan periaatteet sekä yksilöitävä, mitkä epävarmuustekijät otetaan huomioon laskelmissa. Epävarmuustekijöiden määrittämiseksi menetelmissä on erityisesti otettava huomioon seuraavat:

a) sellaiset fyysisten sähkönsiirtojen tahattomat poikkeamat markkina-aikayksikön sisällä, jotka johtuvat vastuualueella tai vastuualueiden välillä tasaisen taajuuden ylläpitämiseksi toteutetusta sähkönsiirtojen mukauttamisesta;

b) epävarmuustekijät, jotka voisivat vaikuttaa kapasiteetin laskentaan ja joita voisi esiintyä kapasiteetin laskennan aikavälin ja reaaliajan välillä kyseessä olevassa markkina-aikayksikössä.

3. Siirtoverkonhaltijoiden on luotettavuusmarginaalin määrittelymenetelmässä vahvistettava yhteiset yhdenmukaistetut periaatteet luotettavuusmarginaalin johtamiselle todennäköisyysjakaumasta.

4. Siirtoverkonhaltijoiden on 1 kohdan mukaisesti hyväksytyjen menetelmien perusteella määriteltävä luotettavuusmarginaali noudattaen käyttövarmuusrajoja ja ottaen huomioon epävarmuustekijät kapasiteetin laskennan aikavälin ja reaaliajan välillä sekä kapasiteetin laskennan jälkeen käytettävissä olevat korjaavat toimenpiteet.

5. Asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden on määriteltävä kutakin kapasiteetin laskennan aikaväliä varten luotettavuusmarginaali kriittisille verkkoelementeille, kun sovelletaan siirtooperusteista lähestymistapaa, ja alueiden väliselle kapasiteetille, kun sovelletaan koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa.

23 artikla

Käyttövarmuusrajoja, vikatapahtumia ja kapasiteetin jakamisrajoituksia koskevat menetelmät

1. Kunkin siirtoverkonhaltijan on noudatettava käyttövarmuusanalyysissa sovellettuja käyttövarmuusrajoja ja vikatapahtumia.

2. Jos kapasiteetin laskennassa ei käytetä samoja käyttövarmuusrajoja ja vikatapahtumia kuin käyttövarmuusanalyysissä, siirtoverkonhaltijoiden on kuvailtava yhteistä kapasiteetin laskentamenetelmää koskevassa ehdotuksessa menetelmä ja kriteerit, joita ne ovat soveltaneet kapasiteetin laskennassa käytettyjen käyttövarmuusrajojen ja vikatapahtumien määrittelyssä.
3. Jos siirtoverkonhaltijat soveltavat jakamisrajoituksia, ne voidaan määritellä ainoastaan käyttäen
 - a) rajoitteita, joita tarvitaan siirtoverkon pitämiseksi käyttövarmuusrajojen sisällä ja joita ei voida tehokkaasti muuntaa kriittisten verkkoelementtien kautta kulkeviksi enimmäissiirroiksi; tai
 - b) rajoitteita, joiden tarkoituksena on kasvattaa yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden kansantaloudellista ylijäämää.

24 artikla

Tuotannon muutuskertoimia koskeva menetelmä

1. Yhteistä kapasiteetin laskentamenetelmää koskevaan ehdotukseen on sisällyttävä ehdotus menetelmästä, jonka avulla määritellään yhteinen tuotannon muutuskertoimien kullekin tarjousalueelle ja kullekin 18 artiklan mukaisesti laaditulle skenaariolle.
2. Tuotannon muutuskertoimien on edustettava parasta ennustetta tarjousalueen nettotilanteen muutoksen muuntamisesta erityiseksi tuotannon tai kulutuksen muutokseksi yhteisessä verkkomallissa. Ennusteessa on otettava huomioon etenkin tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmällä tuotetut tiedot.

25 artikla

Korjaavia toimenpiteitä kapasiteetin laskennassa koskeva menetelmä

1. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen jokaisen siirtoverkonhaltijan on erikseen määriteltävä käytettävissä olevat korjaavat toimenpiteet, jotka on otettava huomioon kapasiteetin laskennassa tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen jokaisen siirtoverkonhaltijan on koordinoitava saman alueen muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa kapasiteetin laskennassa huomioon otettavien korjaavien toimenpiteiden käyttöä ja niiden käytännön soveltamista reaaliaikaisessa toiminnassa.
3. Jotta korjaavat toimenpiteet voidaan ottaa huomioon kapasiteetin laskennassa, kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on sovittava sellaisten korjaavien toimenpiteiden käytöstä, jotka vaativat useamman kuin yhden siirtoverkonhaltijan toimia.
4. Kunkin siirtoverkonhaltijan on varmistettava, että korjaavat toimenpiteet otetaan huomioon kapasiteetin laskennassa sillä edellytyksellä, että laskennan jälkeen käytettävissä olevat korjaavat toimenpiteet ja 22 artiklassa määritelty luotettavuusmarginaali riittävät yhdessä varmistamaan käyttövarmuuden.
5. Kunkin siirtoverkonhaltijan on otettava kapasiteetin laskennassa huomioon kustannuksia aiheuttamattomat korjaavat toimenpiteet.
6. Kunkin siirtoverkonhaltijan on varmistettava, että kapasiteetin laskennassa huomioon otettavat korjaavat toimenpiteet ovat samat kaikilla kapasiteetin laskennan aikaväleillä, ottaen huomioon niiden tekniset toteuttamismahdollisuudet kullakin kapasiteetin laskennan aikavälillä.

26 artikla

Alueiden välisen kapasiteetin vahvistamista koskeva menetelmä

1. Kunkin siirtoverkonhaltijan on vahvistettava kyseisen siirtoverkonhaltijan tarjousalueiden rajojen tai kriittisten verkkoelementtien kannalta merkityksellinen alueiden välinen kapasiteetti, jonka koordinoitujen kapasiteetin laskijat ovat laskeneet 27–31 artiklan mukaisesti, ja sillä on oikeus korjata tätä kapasiteettia.
2. Kun sovelletaan koordinoitua nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa, kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on sisällytettävä 21 artiklassa tarkoitettuun kapasiteetin laskentamenetelmään sääntö, joka koskee alueiden välisen kapasiteetin korjauksen jakamista eri tarjousalueiden rajojen kesken.

3. Kukin siirtoverkonhaltija voi käyttövarmuuteen liittyvistä syistä vähentää alueiden välistä kapasiteettia 1 kohdassa tarkoitetun alueiden välisen kapasiteetin vahvistamisen yhteydessä.
4. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on koordinoitava kapasiteetin laskentaa ja vahvistamista viereisten koordinoitun kapasiteetin laskijoiden kanssa.
5. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on ilmoitettava kolmen kuukauden välein kaikki 3 kohdan mukaisesti suoritettujen alueiden välisen kapasiteetin vahvistamisen yhteydessä tehdyt vähennykset kapasiteetin laskenta-alueen kaikille sääntelyviranomaisille. Ilmoitukseen on sisällyttävä alueiden välisen kapasiteetin vähennyksen paikka ja suuruus sekä sen perustelut.
6. Kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien sääntelyviranomaisten on päätettävä siitä, julkaistaanko 5 kohdassa tarkoitettu ilmoitus kokonaan tai osittain.

4 jakso

Kapasiteetin laskentaprosessi

27 artikla

Yleiset säännökset

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään kuuden kuukauden kuluttua 16 artiklassa tarkoitettua tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmää ja 17 artiklassa tarkoitettua yhteisen verkkomallin menetelmää koskevasta päätöksestä organisoitava yksittäisten verkkomallien yhdistämisprosessi.
2. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään neljän kuukauden kuluttua 20 ja 21 artiklassa tarkoitetuista kapasiteetin laskentamenetelmistä koskevista päätöksistä perustettava koordinoitun kapasiteetin laskijat ja määriteltävä niiden toimintasäännöt.
3. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on arvioitava kapasiteetin laskennan yhteydessä toimitettujen tietojen laatu joka toinen vuosi osana 31 artiklan mukaisesti laadittua kapasiteetin laskentaa ja jakamista koskevaa kaksivuotisraporttia.
4. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa arvioitava ja päivitettävä seuraavat osatekijät käyttäen viimeisimpiä saatavilla olevia tietoja:
 - a) kapasiteetin laskennassa käytetyt käyttövarmuusrajat, vikatapahtumat ja kapasiteetin jakamisrajoitukset;
 - b) kapasiteetin laskennan toteutusajankohtana odotettujen siirtojen ja reaaliaikaisten toteutuneiden siirtojen välisten poikkeamien todennäköisyysjakauma, jota on käytetty luotettavuusmarginaalien laskennassa;
 - c) kapasiteetin laskennassa huomioon otetut korjaavat toimenpiteet;
 - d) 22–24 artiklassa tarkoitettujen tuotannon muutuskertoimien, kriittisten verkkoelementtien ja vikatapahtumien määrittelymenetelmien soveltaminen.

28 artikla

Yhteisen verkkomallin laatiminen

1. Kunkin 16 artiklan soveltamisalaan kuuluvan tuotanto- tai kulutusyksikön on annettava tuotanto- ja kulutustietojen toimitusmenetelmässä määritellyt tiedot kultakin 14 artiklan 1 kohdassa määritellyltä kapasiteetin laskennan aikaväliltä kyseessä olevasta vastuualueesta vastaavalle siirtoverkonhaltijalle säädettyihin määräaikoihin mennessä.
2. Kunkin tuotanto- tai kulutusyksikön, joka antaa 16 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja, on toimitettava mahdollisimman luotettavat arviot.
3. Kunkin siirtoverkonhaltijan on toimitettava kultakin kapasiteetin laskennan aikaväliltä 19 artiklan mukainen yksittäinen verkkomalli kutakin skenaariota varten, jotta yksittäiset verkkomallit voidaan yhdistää yhteiseksi verkkomalliksi.

4. Kunkin siirtoverkonhaltijan on toimitettava yksittäisten verkkomallien yhdistämisestä yhteiseksi verkkomalliksi vastaaville siirtoverkonhaltijoille mahdollisimman luotettavat arviot kunkin yksittäisen verkkomallin osalta.

5. Kutakin kapasiteetin laskennan aikaväliä varten on laadittava yksi unionin laajuinen yhteinen verkkomalli kullekin 18 artiklassa määritellylle skenaariolle yhdistämällä kaikkien siirtoverkonhaltijoiden syöttötiedot soveltamalla tämän artiklan 3 kohdassa määriteltyä kapasiteetin laskentaprosessia.

29 artikla

Alueiden välisen kapasiteetin alueellinen laskeminen

1. Kunkin siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava koordinoitujen kapasiteetin laskijoille ja kaikille muille kyseisen kapasiteetin laskenta-alueen siirtoverkonhaltijoille kultakin kapasiteetin laskennan aikaväliltä seuraavat seikat: käyttövarmuusrajat, tuotannon muutokset, korjaavat toimenpiteet, luotettavuusmarginaalit, kapasiteetin jakamisrajoitukset ja aiemmin jaettu alueiden välinen kapasiteetti.

2. Kunkin koordinoitujen kapasiteetin laskijan on tehtävä käyttövarmuusanalyysi soveltaen käyttövarmuusrajoja ja käyttäen kunkin skenaarion osalta 28 artiklan 5 kohdan mukaisesti laadittua yhteistä verkkomallia.

3. Kunkin koordinoitujen kapasiteetin laskijan on alueiden välistä kapasiteettia laskiessaan

- a) käytettävä tuotannon muutokset tarjousalueen nettotilanteen muutosten vaikutuksen ja tasasähköyhteyksien siirtojen laskemiseksi;
- b) jätettävä huomioimatta ne kriittiset verkkoelementit, joihin tarjousalueen nettotilanteiden muutokset eivät vaikuta merkittävästi, 21 artiklassa määritellyn menetelmän mukaisesti; ja
- c) varmistettava, että kaikissa tarjousalueen nettotilanteissa ja tasasähköyhteyksien siirroissa, jotka eivät ylitä alueiden välistä kapasiteettia, noudatetaan luotettavuusmarginaaleja ja käyttövarmuusrajoja 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdan mukaisesti ja otetaan huomioon aiemmin jaettu alueiden välinen kapasiteetti 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan iii alakohdan mukaisesti.

4. Kunkin koordinoitujen kapasiteetin laskijan on optimoitava alueiden välinen kapasiteetti käyttäen käytettävissä olevia korjaavia toimenpiteitä, jotka on otettu huomioon kapasiteetin laskennassa 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan iv alakohdan mukaisesti.

5. Kunkin koordinoitujen kapasiteetin laskijan on sovellettava 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan vi alakohdan mukaisesti laadittuja jakamista koskevia sääntöjä.

6. Kunkin koordinoitujen kapasiteetin laskijan on noudatettava 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaisesti laaditun sovellettavan kapasiteetin laskennan lähestymistavan matemaattista kuvausta.

7. Kunkin koordinoitujen kapasiteetin laskijan, joka soveltaa siirtoperusteista lähestymistapaa, on

- a) käytettävä käyttövarmuusrajoja koskevia tietoja kriittisten verkkoelementtien kautta kulkevien enimmäissiirtojen laskemiseen;
- b) käytettävä yhteistä verkkomallia, tuotannon muutokset ja vikatahtumia tehonjakautumiskertoimien laskemiseen;
- c) käytettävä tehonjakautumiskertoimia kapasiteetin laskenta-alueella aiemmin jaetusta alueiden välisestä kapasiteetista johtuvien siirtojen laskemiseen;
- d) laskettava kriittisten verkkoelementtien kautta kulkevat siirrot kussakin skenaariossa (vikatahtumat huomioon ottaen) ja mukautettava ne olettamalla, ettei kapasiteetin laskenta-alueella tapahdu alueiden välisiä sähkökauppoja, soveltaen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan mukaisia sääntöjä, joilla vältetään syrjintä sisäisten ja alueiden välisten sähkökauppojen välillä;
- e) laskettava, vikatahtumat huomioon ottaen, kriittisissä verkkoelementeissä käytettävissä olevat marginaalit, joiden on oltava yhtä suuret kuin enimmäissiirrot vähennettynä d alakohdassa tarkoitetuilla mukautetuilla siirroilla, luotettavuusmarginaaleilla ja aiemmin jaetusta alueiden välisestä kapasiteetista johtuvilla siirroilla;
- f) mukautettava kriittisissä verkkoelementeissä käytettävissä olevia marginaaleja tai tehonjakautumiskertoimia käyttäen kapasiteetin laskennassa huomioon otettuja käytettävissä olevia korjaavia toimenpiteitä 25 artiklan mukaisesti.

8. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan, joka soveltaa koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa, on
- käytettävä yhteistä verkkomallia, tuotannon muutoskertoimia ja vikatapahtumia suurimman sähkökaupan laskemiseen tarjousalueiden rajoilla; suurimman sähkökaupan on oltava yhtä suuri kuin suurin laskettu kahden tarjousalueen välinen kauppa tarjousalueiden rajan jommallakummalla puolella, kun noudatetaan käyttövarmuusrajoja;
 - mukautettava suurinta sähkökauppaa käyttäen kapasiteetin laskennassa huomioon otettuja korjaavia toimenpiteitä 25 artiklan mukaisesti;
 - mukautettava suurinta sähkökauppaa soveltaen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan mukaisia sääntöjä, joilla vältetään syrjintä sisäisten ja alueiden välisten sähkökauppojen välillä;
 - sovellettava 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan vi alakohdan mukaisesti vahvistettuja sääntöjä siitä, kuinka kriittisten verkkoelementtien sähkönsiirtokyky jaetaan tehokkaasti eri tarjousalueiden rajojen kesken;
 - laskettava alueiden välinen kapasiteetti, jonka on oltava yhtä suuri kuin suurin sähkökauppa mukautettuna luotettavuusmarginaalilla ja aiemmin jaetulla alueiden välisellä kapasiteetilla.
9. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on toimittava yhteistyössä viereisten koordinoitun kapasiteetin laskijoiden kanssa. Viereisten siirtoverkonhaltijoiden on varmistettava tämä yhteistyö vaihtamalla ja varmentamalla asianomaisten alueellisten koordinoitun kapasiteetin laskijoiden kanssa keskinäistä riippuvuutta koskevia tietoja kapasiteetin laskentaa ja vahvistamista varten. Viereisten siirtoverkonhaltijoiden on annettava koordinoitun kapasiteetin laskijoille keskinäistä riippuvuutta koskevia tietoja ennen kapasiteetin laskentaa. Arvio näiden tietojen tarkkuudesta ja korjaavat toimenpiteet on tarvittaessa sisällytettävä 31 artiklan mukaisesti laadittavaan kaksivuotisraporttiin.
10. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on laskettava
- siirtoerusteiset parametrit kullekin kapasiteetin laskenta-alueella sijaitsevalle tarjousalueelle, jos sovelletaan siirtoerusteista lähestymistapaa; tai
 - alueiden välisen kapasiteetin arvot kullekin kapasiteetin laskenta-alueella sijaitsevalle tarjousalueiden rajalle, jos sovelletaan koordinoituun nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa.
11. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on toimitettava kullekin kyseisen kapasiteetin laskenta-alueen siirtoverkonhaltijalle alueiden välinen kapasiteetti vahvistettavaksi 21 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti.

30 artikla

Alueiden välisen kapasiteetin vahvistaminen ja ilmoittaminen

- Kunkin siirtoverkonhaltijan on vahvistettava alueellisen kapasiteetin laskennan tulokset tarjousalueensa rajoilla tai kriittisissä verkkoelementeissään 26 artiklan mukaisesti.
- Kunkin siirtoverkonhaltijan on lähetettävä kapasiteetin vahvistuksensa ja jakamisrajoituksensa asianomaisille koordinoitun kapasiteetin laskijoille ja asianomaisen kapasiteetin laskenta-alueen muille siirtoverkonhaltijoille.
- Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on toimitettava vahvistetut alueiden väliset kapasiteetit ja jakamisrajoitukset kapasiteetin jakamista varten 46 ja 58 artiklan mukaisesti.

5 jakso

Kapasiteetin laskentaa ja jakamista koskeva kaksivuotisraportti

31 artikla

Kapasiteetin laskentaa ja jakamista koskeva kaksivuotisraportti

- Sähkö-ENTSON on viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava raportti kapasiteetin laskennasta ja jakamisesta ja toimitettava se virastolle.

2. Jos virasto sitä pyytää, Sähkö-ENTSON on joka toinen vuosi tämän jälkeen laadittava raportti kapasiteetin laskennasta ja jakamisesta ja toimitettava se virastolle.
3. Kapasiteetin laskentaa ja jakamista koskevaan raporttiin on sisällyttävä kustakin tarjousalueesta, tarjousalueiden rajasta ja kapasiteetin laskenta-alueesta vähintään seuraavat tiedot:
 - a) kapasiteetin laskennassa sovellettu lähestymistapa;
 - b) luotettavuusmarginaalien tilastolliset indikaattorit;
 - c) alueiden välisen kapasiteetin tilastolliset indikaattorit, mukaan lukien tarvittaessa kapasiteetin jakamisrajoitukset kullakin kapasiteetin laskennan aikavälillä;
 - d) kapasiteetin laskennassa käytettyjen tietojen laatuindikaattorit;
 - e) tarvittaessa ehdotetut toimenpiteet kapasiteetin laskennan parantamiseksi;
 - f) alueista, joilla sovelletaan koordinoitua nettosiirtokapasiteettiin perustuvaa lähestymistapaa, analyysi 20 artiklan 7 kohdassa määriteltyjen edellytysten täyttymisestä;
 - g) indikaattorit, joiden avulla arvioidaan ja seurataan pidemmällä aikavälillä yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden tehokkuutta, mukaan lukien tarvittaessa kapasiteetin laskenta-alueiden yhdistäminen 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - h) yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden kehittämistä koskevat suositukset, mukaan lukien menetelmien, prosessien ja hallintojärjestelyjen yhdenmukaistaminen edelleen.
4. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on virastoa kuultuaan yhdessä sovittava raportissa käytettävistä tilastollisista ja laatuindikaattoreista. Virasto voi pyytää näiden indikaattoreiden muuttamista ennen kuin siirtoverkonhaltijat sopivat niistä tai niiden soveltamisen aikana.
5. Viraston on päätettävä siitä, julkaistaanko kaksivuotisraportti kokonaan tai osittain.

2 LUKU

Tarjousalueen konfiguraatio

32 artikla

Käytössä olevien tarjousalueen konfiguraatioiden uudelleentarkastelu

1. Käytössä olevan tarjousalueen konfiguraation uudelleentarkastelun voi/voivat käynnistää
 - a) virasto 34 artiklan 7 kohdan mukaisesti;
 - b) useat sääntelyviranomaiset viraston suosituksesta 34 artiklan mukaisesti;
 - c) kapasiteetin laskenta-alueen siirtoverkonhaltijat yhdessä kaikkien niiden asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa, joiden vastuualueet, yhdysjohdot mukaan lukien, sijaitsevat maantieteellisellä alueella, jolla tarjousalueen konfiguraatio arvioidaan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti;
 - d) yksi yksittäinen sääntelyviranomainen tai siirtoverkonhaltija oman toimivaltaisen sääntelyviranomaisensa suostumuksella siirtoverkonhaltijan vastuualueella sijaitsevien tarjousalueiden osalta, jos tarjousalueen konfiguraatiolla ei ole merkittävää vaikutusta viereisten siirtoverkonhaltijoiden vastuualueisiin, yhdysjohdot mukaan lukien, ja tarjousalueen konfiguraation uudelleentarkastelu on välttämätöntä tehokkuuden parantamiseksi tai käyttövarmuuden ylläpitämiseksi;
 - e) kapasiteetin laskenta-alueen jäsenvaltiot.
2. Jos uudelleentarkastelu käynnistetään 1 kohdan a, b, c tai e alakohdan mukaisesti, käynnistävän tahon on määriteltävä
 - a) maantieteellinen alue, jolla tarjousalueen konfiguraatio arvioidaan, ja viereiset maantieteelliset alueet, joihin kohdistuvat vaikutukset on otettava huomioon;
 - b) osallistuvat siirtoverkonhaltijat;
 - c) osallistuvat sääntelyviranomaiset.

3. Jos uudelleentarkastelu käynnistetään 1 kohdan d alakohdan mukaisesti, sovelletaan seuraavia edellytyksiä:
 - a) maantieteellisen alueen, jolla tarjousalueen konfiguraatio arvioidaan, on rajoitettava asianomaisen siirtoverkonhaltijan vastuualueeseen, yhdysjohdot mukaan lukien;
 - b) asianomaisen vastuualueen siirtoverkonhaltijan on oltava ainoa uudelleentarkasteluun osallistuva siirtoverkonhaltija;
 - c) toimivaltaisen sääntelyviranomaisen on oltava ainoa uudelleentarkasteluun osallistuva sääntelyviranomainen;
 - d) asianomaisen siirtoverkonhaltijan on annettava viereisille siirtoverkonhaltijoille ja sääntelyviranomaisen on annettava viereisille sääntelyviranomaisille yhdessä sovittu ennakoilmoitus uudelleentarkastelun käynnistämistä perusteluineen; ja
 - e) uudelleentarkastelun edellytykset on määriteltävä, ja uudelleentarkastelun tulokset ja asianomaisille sääntelyviranomaisille esitettävä ehdotus on julkaistava.
4. Uudelleentarkasteluprosessissa on oltava kaksi vaihetta.
 - a) Ensimmäisessä vaiheessa tarjousalueen konfiguraation uudelleentarkasteluun osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden on määriteltävä uudelleentarkasteluprosessissa käytettävä menetelmä ja oletukset ja ehdotettava vaihtoehtoisia tarjousalueen konfiguraatioita arviointia varten.

Menetelmää ja oletuksia ja vaihtoehtoisia tarjousalueen konfiguraatioita koskeva ehdotus on esitettävä osallistuville sääntelyviranomaisille, joiden on voitava pyytää koordinoituja muutoksia kolmen kuukauden kuluessa.
 - b) Toisessa vaiheessa tarjousalueen konfiguraation uudelleentarkasteluun osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden on
 - i) arvioitava ja vertailtava käytössä olevaa tarjousalueen konfiguraatiota ja kutakin vaihtoehtoista tarjousalueen konfiguraatiota käyttäen 33 artiklassa määriteltyjä kriteerejä;
 - ii) järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti ja seminaari käytössä olevaan tarjousalueen konfiguraatioon liittyvistä vaihtoehtoisia tarjousalueen konfiguraatioita koskevista ehdotuksista toteutusajankautuineen, paitsi jos tarjousalueen konfiguraatiolla ei ole merkittävää vaikutusta viereisten siirtoverkonhaltijoiden vastuualueisiin;
 - iii) esitettävä osallistuville jäsenvaltioille ja sääntelyviranomaisille ja jäsenvaltioille yhteinen ehdotus tarjousalueen konfiguraation säilyttämisestä tai muuttamisesta 15 kuukauden kuluessa uudelleentarkastelun käynnistämistä koskevasta päätöksestä.
 - c) Vastaanotettuaan edellä olevan iii alakohdan mukaisen tarjousalueen konfiguraation säilyttämistä tai muuttamista koskevan yhteisen ehdotuksen osallistuvien jäsenvaltioiden tai, jos jäsenvaltiot niin säätävät, sääntelyviranomaisten on päästävä kuuden kuukauden kuluessa yksimielisyyteen tarjousalueen konfiguraation säilyttämistä tai muuttamista koskevasta ehdotuksesta.
5. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden tai markkinaosapuolten on siirtoverkonhaltijoiden pyynnöstä annettava tarjousalueen uudelleentarkasteluun osallistuville siirtoverkonhaltijoille tiedot, joiden avulla ne voivat arvioida tarjousalueen konfiguraatioita. Nämä tiedot saa jakaa ainoastaan osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden kesken ja ainoastaan tarjousalueiden konfiguraatioiden arviointia varten.
6. Sähkö-ENTSO:n on julkaistava tarjousalueiden konfiguraation uudelleentarkastelun alullepanija ja sen tulokset, tai jos uudelleentarkastelu käynnistettiin 1 kohdan d alakohdan mukaisesti, julkaisemisesta vastaa osallistuva siirtoverkonhaltija.

33 artikla

Tarjousalueen konfiguraatioiden arviointiperusteet

1. Jos suoritetaan 32 artiklan mukainen tarjousalueen konfiguraation uudelleentarkastelu, huomioon on otettava vähintään seuraavat arviointiperusteet:
 - a) verkon käyttövarmuuden osalta:
 - i) tarjousalueiden konfiguraatioiden kyky varmistaa käyttö- ja toimitusvarmuus;
 - ii) epävarmuustekijöiden suuruus alueiden välisen kapasiteetin laskennassa.

- b) markkinoiden yleisen tehokkuuden osalta:
- i) muutoksesta aiheutuva taloudellisen tehokkuuden paraneminen tai heikkeneminen;
 - ii) markkinoiden tehokkuus, mukaan lukien ainakin kapasiteetin sitovuuden takaamiseen liittyvät kustannukset, markkinoiden likviditeetti, markkinoiden keskittyminen ja markkinavoima, toimivan kilpailun helpottaminen, infrastruktuurin rakentamisen hintasignaalit, hintasignaalien tarkkuus ja vankkapohjaisuus;
 - iii) liiketoimi- ja siirtymäkustannukset, kuten markkinaosapuolille, nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille ja siirtoverkonhaltijoille voimassa olevien sopimussitoumusten muuttamisesta aiheutuvat kustannukset;
 - iv) olemassa olevaa ylikuormitusta mahdollisesti helpottavan uuden infrastruktuurin rakennuskustannukset;
 - v) tarve varmistaa, että markkinatulos on toteutettavissa ilman tarvetta turvautua liiallisesti taloudellisesti tehottomiin korjaaviin toimenpiteisiin;
 - vi) mahdolliset haittavaikutukset muiden tarjousalueiden sisäisiin liiketoimiin, jotta varmistetaan asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteessä I olevan 1.7 kohdan noudattaminen;
 - vii) vaikutus tasehallintamekanismien ja taseselvitysprosessien toimintaan ja tehokkuuteen.
- c) tarjousalueiden vakauden ja pysyvyyden osalta:
- i) tarve varmistaa, että tarjousalueet ovat riittävän vakaita ja pysyviä pitkällä aikavälillä;
 - ii) tarve varmistaa, että tarjousalueet ovat yhdenmukaisia kaikilla kapasiteetin laskennan aikaväleillä;
 - iii) tarve varmistaa, että jokainen tuotanto- ja kulutusyksikkö kuuluu ainoastaan yhteen tarjousalueeseen kussakin markkina-aikayksikössä;
 - iv) ylikuormituksen esiintymispaikka ja -tiheys, jos rakenteelliset siirtorajoitukset vaikuttavat tarjousalueiden rajojen määrittelyyn, ottaen huomioon tulevat investoinnit, jotka voivat helpottaa olemassa olevaa ylikuormitusta.

2. Edellä olevan 32 artiklan mukaisessa tarjousalueen konfiguraation uudelleentarkastelussa on käytettävä skenaarioita, joissa otetaan huomioon infrastruktuurin todennäköinen kehitys kymmenen vuoden ajanjaksona alkaen sitä vuotta seuraavasta vuodesta, jolloin uudelleentarkastelun käynnistämistä koskeva päätös on tehty.

34 artikla

Sähkö-ENTSO:n ja viraston säännöllinen raportointi käytössä olevasta tarjousalueen konfiguraatiosta

1. Viraston on arvioitava käytössä olevan tarjousalueen konfiguraation tehokkuutta kolmen vuoden välein.

Sen on

- a) pyydettävä Sähkö-ENTSOa laatimaan tekninen raportti käytössä olevasta tarjousalueen konfiguraatiosta; ja
- b) laadittava markkinaraportti, jossa arvioidaan käytössä olevan tarjousalueen konfiguraation vaikutusta markkinoiden tehokkuuteen.

2. Edellä 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettuun tekniseen raporttiin on sisällyttävä vähintään

- a) luettelo rakenteellisista siirtorajoituksista ja muista merkittävistä fyysisistä siirtorajoituksista, mukaan lukien niiden esiintymispaikka ja -tiheys;
- b) analyysi fyysisten siirtorajoitusten odotetusta kehittymisestä tai poistumisesta verkkoihin tehtävien investointien tai tuotanto- tai kulutusrakenteen huomattavien muutosten seurauksena;
- c) analyysi sellaisten sähkönsiirtojen osuudesta, jotka eivät johdu kapasiteetinjakomekanismista, tarvittaessa kullakin kapasiteetin laskenta-alueella;
- d) pullonkaulatulot ja sitovuuden takaamisesta aiheutuvat kustannukset;
- e) kymmenen vuoden aikavälin kattava skenaario.

3. Kunkin siirtoverkonhaltijan on toimitettava tarvittavat tiedot ja analyysit, jotta käytössä olevaa tarjousalueen konfiguraatiota koskeva tekninen raportti voidaan laatia kohtuullisessa ajassa.
4. Sähkö-ENTSON on toimitettava käytössä olevaa tarjousalueen konfiguraatiota koskeva tekninen raportti virastolle viimeistään yhdeksän kuukauden kuluttua viraston pyynnöstä.
5. Käytössä olevaa tarjousalueen konfiguraatiota koskevan teknisen raportin on katettava viraston pyyntöä edeltävät kolme täyttä kalenterivuotta.
6. Sähkö-ENTSON on asetettava tekninen raportti julkisesti saataville, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 13 artiklassa säädettyjen salassapitovelvollisuuksien soveltamista.
7. Jos teknisessä tai markkinaraportissa havaitaan tehottomuutta käytössä olevassa tarjousalueen konfiguraatiossa, virasto voi pyytää siirtoverkonhaltijoita aloittamaan käytössä olevan tarjousalueen konfiguraatioon uudelleentarkastelun 32 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3 LUKU

Ajojärjestyksen uudelleenmäärittely ja vastakauppa

35 artikla

Koordinoitu ajojärjestyksen uudelleenmäärittely ja vastakauppa

1. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 16 kuukauden kuluttua siitä, kun sääntelyviranomaisen on hyväksynyt 15 artiklassa tarkoitettujen kapasiteetin laskenta-alueiden, laadittava ehdotus koordinoitua ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä ja vastakauppaa koskevasta yhteisestä menetelmästä. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.
2. Koordinoitua ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä ja vastakauppaa koskevaan menetelmään on sisällyttävä toimia, joilla on rajat ylittävää merkitystä, ja sen on annettava kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikille siirtoverkonhaltijoille mahdollisuus poistaa tehokkaasti fyysisiä siirtorajoituksia riippumatta siitä, ovatko fyysisten siirtorajoitusten syyt pääasiassa niiden vastuualueen ulkopuolella tai pääasiassa niiden vastuualueella. Koordinoitua ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä ja vastakauppaa koskevassa menetelmässä on otettava huomioon, että sen soveltaminen voi merkittävästi vaikuttaa siirtoihin siirtoverkonhaltijan vastuualueen ulkopuolella.
3. Kukin siirtoverkonhaltija voi määrittellä uudelleen kaikkien käytössä olevien tuotanto- ja kulutusyksiköiden ajojärjestyksen vastuualueellaan, yhdysjohdot mukaan lukien, sovellettavien asianmukaisten mekanismien ja sopimusten mukaisesti.

Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 26 kuukauden kuluttua siitä, kun sääntelyviranomaisen on hyväksynyt kapasiteetin laskenta-alueiden, laadittava raportti, josta järjestetään kuuleminen 12 artiklan mukaisesti ja jossa arvioidaan näiden mekanismien ja sopimusten asteittaista koordinoitua ja yhdenmukaistamista ja johon sisältyy ehdotuksia. Raportti on annettava asianomaisten sääntelyviranomaisten arvioitavaksi. Raporttiin sisältyvillä ehdotuksilla on estettävä se, että nämä mekanismit ja sopimukset vääristävät markkinoita.

4. Kunkin siirtoverkonhaltijan on pidättäydyttävä yksipuolisista tai koordinoimattomista ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä ja vastakauppaa koskevista toimenpiteistä, joilla on rajat ylittävää merkitystä. Kunkin siirtoverkonhaltijan on koordinoitava ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakauppaan liittyvien resurssien käyttöä ottaen huomioon niiden vaikutuksen käyttövarmuuteen ja taloudelliseen tehokkuuteen.
5. Asianomaisten tuotanto- ja kulutusyksiköiden on ilmoitettava ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakaupan hinnat siirtoverkonhaltijoille ennen ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakauppaan liittyvien resurssien käyttöä.

Ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakaupan hintojen on perustuttava

- a) kyseisten sähkömarkkinoiden hintoihin kyseisellä aikavälillä; tai
- b) ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakauppaan liittyvien resurssien kustannuksiin, jotka on laskettu läpinäkyvästi aiheutuneiden kustannusten pohjalta.
6. Tuotanto- ja kulutusyksiköiden on annettava asianomaisille siirtoverkonhaltijoille etukäteen kaikki ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakauppaan liittyvien kustannusten laskemiseksi tarvittavat tiedot. Asianomaiset siirtoverkonhaltijat saavat jakaa näitä tietoja ainoastaan ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakauppaan liittyvissä tarkoituksissa.

4 LUKU

Algoritmin kehittäminen

36 artikla

Yleiset säännökset

1. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on kehitettävä seuraavat algoritmit ja ylläpidettävä ja käytettävä niitä:
 - a) hintakytentäalgoritmi;
 - b) jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmi.
2. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava, että hintakytentäalgoritmi täyttää 39 artiklassa asetetut vaatimukset ja jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmi 52 artiklassa asetetut vaatimukset.
3. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhteistyössä siirtoverkonhaltijoiden kanssa ehdotus varmistusmenetelmästä 39 ja 52 artiklassa asetettujen velvoitteiden täyttämiseksi. Menetelmää koskevasta ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.
4. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on aina kun mahdollista käytettävä jo sovittuja ratkaisuja toteuttaakseen tehokkaasti tämän asetuksen tavoitteet.

37 artikla

Algoritmin kehittäminen

1. Viimeistään kahdeksan kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta
 - a) kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on yhdessä esitettävä kaikille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille ehdotus tehokkaaseen kapasiteetin jakamiseen liittyvistä vaatimuksista, jotka mahdollistavat hintakytentäalgoritmin ja jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin kehittämisen. Vaatimuksissa on määriteltävä toiminnot ja suorituskyky, mukaan lukien määräajat yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tai päivänsisäisten markkinoiden tulosten ja alueiden välistä kapasiteettia ja noudatettavia kapasiteetin jakamisrajoituksia koskevien yksityiskohtaisten tietojen toimittamiselle;
 - b) kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on yhdessä ehdotettava tehokkaaseen täsmäytykseen liittyviä vaatimuksia, jotka mahdollistavat hintakytentäalgoritmin ja jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin kehittämisen.
2. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun siirtoverkonhaltijat ja nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit ovat esittäneet yhteisiä vaatimuksia koskevat ehdotukset 1 kohdan mukaisesti, laadittava ehdotus näiden vaatimusten mukaisesta algoritmista. Ehdotuksessa on esitettävä määräaika, johon mennessä nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on toimitettava vastaanotetut toimeksiannot, joita tarvitaan markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien suorittamiseksi 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu ehdotus on toimitettava kaikille siirtoverkonhaltijoille. Jos ehdotuksen laatimiseksi tarvitaan lisäaikaa, kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on tehtävä yhteistyötä kaikkien siirtoverkonhaltijoiden tuella enintään kahden kuukauden ajan sen varmistamiseksi, että ehdotus on 1 ja 2 kohdan mukainen.
4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista ehdotuksista on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.
5. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on annettava 2 ja 3 kohdan mukaisesti laadittu ehdotus sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta.
6. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden ja kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on tarkasteltava uudelleen hintakytentäalgoritmin ja jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin toimintaa viimeistään kahden vuoden kuluttua siitä, kun ehdotus on hyväksytty 5 kohdan mukaisesti, ja toimitettava asiasta raportti virastolle. Uudelleentarkastelu on tämän jälkeen uusittava joka toinen vuosi, jos virasto sitä pyytää.

5 LUKU

Yhteenkytetyt vuorokausimarkkinat

1 jakso

Hintakytentäalgoritmi

38 artikla

Hintakytentäalgoritmin tavoitteet

1. Hintakytentäalgoritmin on tuotettava 39 artiklan 2 kohdassa säädetyt tulokset siten, että
 - a) pyritään maksimoimaan yhteenkytetyjen vuorokausimarkkinoiden taloudellinen ylijäämä hintakytetyn alueen seuraavana kaupankäyntipäivänä;
 - b) käytetään marginaalihintaperiaatetta, jonka mukaan kaikilla hyväksytyillä ostotarjouksilla on sama hinta tarjousaluetta ja markkina-aikayksikköä kohden;
 - c) helpotetaan tehokasta hinnanmuodostusta;
 - d) noudatetaan alueiden välistä kapasiteettia ja kapasiteetin jakamisrajoituksia;
 - e) se on toistettavissa ja skaalautuva.
2. Hintakytentäalgoritmi on kehitettävä siten, että sitä on mahdollista soveltaa suurempaan tai pienempään määrään tarjousalueita.

39 artikla

Hintakytentäalgoritmin syöttötiedot ja tulokset

1. Tulosten tuottamiseksi hintakytentäalgoritmissa on käytettävä
 - a) 23 artiklan 3 kohdan mukaisesti määriteltyjä kapasiteetin jakamisrajoituksia;
 - b) 30 artiklan mukaisesti vahvistettuja alueiden välisen kapasiteetin tuloksia;
 - c) 40 artiklan mukaisesti jätettyjä toimeksiantoja.
2. Hintakytentäalgoritmin on tuotettava vähintään seuraavat tulokset samanaikaisesti kullekin markkina-aikayksikölle:
 - a) yksi selvityshinta kullekin tarjousalueelle ja markkina-aikayksikölle euroina megawattituntia kohti;
 - b) yksi nettotilanne kullekin tarjousalueelle ja markkina-aikayksikölle;
 - c) tiedot, joiden mukaisesti voidaan määrittellä toimeksiantojen toteutustila.
3. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava yhdellä hintakytentäalgoritmilla tuotettujen tulosten tarkkuus ja tehokkuus.
4. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on varmennettava, että hintakytentäalgoritmin tulokset ovat yhdenmukaisia alueiden välisen kapasiteetin ja kapasiteetin jakamisrajoitusten kanssa.

40 artikla

Markkinoille otettavat tuotteet

1. Viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on esitettävä yhteinen ehdotus tuotteista, jotka voidaan ottaa huomioon yhteenkytetyillä vuorokausimarkkinoilla. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava, että näistä tuotteista seuraavat hintakytentäalgoritmiin jätetyt toimeksiannot on ilmaistu euroina ja niissä viitataan markkina-aikaan.

2. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava, että hintakytkentäalgoritmillä voidaan käsitellä näistä tuotteista seuraavia toimeksiantoja, jotka kattavat yhden markkina-aikayksikön ja useita markkina-aikayksiköitä.
3. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta ja tämän jälkeen kahden vuoden välein kuultava 12 artiklan mukaisesti
 - a) markkinaosapuolia sen varmistamiseksi, että saatavilla olevat tuotteet vastaavat niiden tarpeita;
 - b) kaikkia siirtoverkonhaltijoita sen varmistamiseksi, että tuotteissa on otettu asianmukaisesti huomioon käyttövarmuus;
 - c) kaikkia sääntelyviranomaisia sen varmistamiseksi, että kaikki saatavilla olevat tuotteet ovat tämän asetuksen tavoitteiden mukaisia.
4. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on muutettava tuotteita, jos se on 3 kohdassa tarkoitettun kuulemisen tulosten perusteella tarpeellista.

41 artikla

Enimmäis- ja vähimmäishinnat

1. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhteistyössä asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa ehdotus yhdenmukaistetuista enimmäis- ja vähimmäisselvityshinnoista, joita sovelletaan kaikilla yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin osallistuvilla tarjousalueilla. Ehdotuksessa on otettava huomioon arvio toimittamatta jääneen sähkön arvosta.

Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.

2. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on annettava ehdotus sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi.

Jos jäsenvaltio on säättänyt, että jollain muulla viranomaisella kuin kansallisella sääntelyviranomaisella on valtuudet hyväksyä enimmäis- ja vähimmäisselvityshinnat kansallisella tasolla, sääntelyviranomaisen on kuultava asianomaista viranomaista ehdotuksen vaikutuksesta kansallisiin markkinoihin.

Saatuana hyväksymispäätöksen kaikilta sääntelyviranomaisilta kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viipymättä ilmoitettava päätöksestä asianomaisille siirtoverkonhaltijoille.

42 artikla

Vuorokausimarkkinoiden alueiden välisen kapasiteetin hinnoittelu

1. Vuorokausimarkkinoiden alueiden välisen kapasiteetin hinnassa on otettava huomioon markkinarajoitukset ja sen on oltava yhtä suuri kuin kyseisten tarjousalueiden vastaavien vuorokausimarkkinoiden selvityshintojen erotus.
2. Vuorokausimarkkinoiden alueiden väliseen kapasiteettiin ei saa soveltaa 1 kohdassa määritellyn hinnan lisäksi mitään muita maksuja, kuten tasepoikkeamamaksuja tai lisämaksuja.

43 artikla

Yhteenkytketyistä vuorokausimarkkinoista seuraavien suunniteltujen siirtojen laskentamenetelmä

1. Siirtoverkonhaltijoiden, jotka aikovat laskea yhteenkytketyistä vuorokausimarkkinoista seuraavia suunniteltuja siirtoja, on viimeistään 16 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava ehdotus tässä laskennassa käytettävästä yhteisestä menetelmästä. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.
2. Menetelmässä on kuvailtava laskelma ja lueteltava tiedot, jotka asianomaisten nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on toimitettava 8 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaisesti perustetulle suunniteltujen siirtojen laskijalle, ja vahvistettava tietojen toimittamisen määräaika. Tietojen toimittamisen määräaika on viimeistään klo 15:30 vuorokausimarkkinoiden markkina-aikaa.

3. Laskelman on perustuttava kunkin markkina-aikayksikön nettotilanteisiin.
4. Suunniteltuja siirtoja soveltavien siirtoverkonhaltijoiden on tarkasteltava menetelmää uudelleen viimeistään kahden vuoden kuluttua siitä, kun kyseisen alueen sääntelyviranomaiset ovat hyväksyneet 1 kohdassa tarkoitetun ehdotuksen. Menetelmää on tämän jälkeen tarkasteltava uudelleen joka toinen vuosi, jos toimivaltaiset sääntelyviranomaiset sitä pyytävät.

44 artikla

Varamenettelyjen laatiminen

Kunkin siirtoverkonhaltijan on viimeistään 16 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta yhteistoiminnassa kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa laadittava ehdotus varmoista ja oikea-aikaisista varamenettelyistä, joilla voidaan varmistaa tehokas, läpinäkyvä ja syrjimätön kapasiteetin jakaminen tilanteessa, jossa yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden prosessilla ei pystytä tuottamaan tuloksia.

Varamenettelyjen perustamista koskevasta ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.

45 artikla

Järjestelyt, jotka koskevat useampaa kuin yhtä nimitettyä sähkömarkkinaoperaattoria yhdellä tarjousalueella, sekä yhdysjohtoja, joita eivät ylläpidä sertifioidut siirtoverkonhaltijat

1. Sellaisten tarjousalueiden siirtoverkonhaltijat, joilla on nimetty ja/tai joilla tarjoaa kaupankäyntipalveluja useampi kuin yksi nimitetty sähkömarkkinaoperaattori, tai joilla on yhdysjohtoja, joita eivät ylläpidä asetuksen (EY) N:o 714/2009 3 artiklan mukaisesti sertifioidut siirtoverkonhaltijat, on laadittava ehdotus alueiden välisen kapasiteetin jakamisesta ja muista tarvittavista järjestelyistä tällaisilla tarjousalueilla yhteistyössä asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja sellaisten yhdysjohtojen haltijoiden kanssa, joita eivät ylläpidä sertifioidut siirtoverkonhaltijat, sen varmistamiseksi, että asianomaiset nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit ja yhdysjohtojen haltijat antavat näissä järjestelyissä tarvittavat tiedot ja takaavat niiden rahoituksen. Järjestelyjen on mahdollistettava muiden siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden liittyminen niihin.
2. Ehdotus on annettava asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi neljän kuukauden kuluessa siitä, kun tarjousalueella on nimetty useampi kuin yksi nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ja/tai useammalle kuin yhdelle nimitetylle sähkömarkkinaosapuolelle on annettu lupa tarjota siellä kaupankäyntipalveluja, tai jos uutta yhdysjohtoa ei ylläpidä sertifioidu siirtoverkonhaltija. Sellaisten olemassa olevien yhdysjohtojen osalta, joita eivät ylläpidä sertifioidut siirtoverkonhaltijat, ehdotus on esitettävä viimeistään neljän kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta.

2 jakso

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden prosessi

46 artikla

Syöttötietojen toimittaminen

1. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on varmistettava, että alueiden välinen kapasiteetti ja kapasiteetin jakamisrajoitukset toimitetaan asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille hyvissä ajoin sen varmistamiseksi, että alueiden välinen kapasiteetti ja kapasiteetin jakamisrajoitukset julkaistaan markkinoilla viimeistään klo 11:00 vuorokausimarkkinoiden markkina-aikaa.
2. Jos koordinoitun kapasiteetin laskija ei pysty toimittamaan alueiden välistä kapasiteettia ja kapasiteetin jakamisrajoituksia yhtä tuntia ennen vuorokausimarkkinoiden sulkeutumisajankohtaa, kyseisen koordinoitun kapasiteetin laskijan on ilmoitettava asiasta asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille. Näiden nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viipymättä julkaistava ilmoitus markkinaosapuolille.

Tällaisissa tapauksissa koordinoitun kapasiteetin laskijan on toimitettava alueiden välinen kapasiteetti ja kapasiteetin jakamisrajoitukset viimeistään 30 minuuttia ennen vuorokausimarkkinoiden sulkeutumisajankohtaa.

47 artikla

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden toiminta

1. Vuorokausimarkkinoiden alkamisajankohdan on oltava viimeistään klo 11.00 vuorokausimarkkinoiden markkina-aikaa.
2. Vuorokausimarkkinoiden sulkeutumisajankohdan kullakin tarjousalueella on oltava klo 12.00 vuorokausimarkkinoiden markkina-aikaa. Keski- ja Itä-Euroopan alueeseen perustuvan alueen tai sen naapurimaiden siirtoverkonhaltijat tai nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit voivat asettaa erilaisen markkinoiden sulkeutumisajankohdan siihen saakka kunnes tämä alue on liittynyt yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin.
3. Markkinaosapuolten on toimitettava kaikki toimeksiannot asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille ennen vuorokausimarkkinoiden sulkeutumisajankohtaa 39 ja 40 artiklan mukaisesti.
4. Kunkin nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin on toimitettava 3 kohdan mukaisesti vastaanotetut toimeksiannot markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien toteuttamiseksi 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti viimeistään ajankohtana, jonka kaikki nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit ovat määritelleet yhtä hintakytkentäalgoritmia koskevassa ehdotuksessa 37 artiklan 5 kohdan mukaisesti.
5. Yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla täsmätettyjen toimeksiantojen katsotaan olevan sitovia.
6. Markkinoiden yhteenliittäjän tehtävät on toteutettava siten, että tehtyjen toimeksiantojen anonymiteetti taataan.

48 artikla

Tulosten toimittaminen

1. Kaikkien markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä toteuttavien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään ajankohtana, jonka kaikki siirtoverkonhaltijat ovat määritelleet 37 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisissa vaatimuksissa, toimitettava yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tulokset
 - a) kaikille siirtoverkonhaltijoille, kaikille koordinoitujen kapasiteetin laskijoille ja kaikille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille 39 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa määriteltyjen tulosten osalta;
 - b) kaikille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille 39 artiklan 2 kohdan c alakohdassa määriteltyjen tulosten osalta.
2. Kunkin siirtoverkonhaltijan on varmennettava, että 39 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut hintakytkentäalgoritmeilla saadut yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tulokset on laskettu kapasiteetin jakamisrajoituksia ja vahvistettua alueiden välistä kapasiteettia noudattaen.
3. Kunkin nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin on varmennettava, että 39 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetut hintakytkentäalgoritmeilla saadut yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden tulokset on laskettu toimeksiantoja noudattaen.
4. Kunkin nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin on viipymättä ilmoitettava markkinaosapuolille näiden toimeksiantojen toteutustila.

49 artikla

Yhteenkytketyistä vuorokausimarkkinoista seuraavien suunniteltujen siirtojen laskeminen

1. Kunkin suunniteltujen siirtojen laskijan on laskettava tarjousalueiden väliset suunnitellut siirrot kussakin markkina-aikayksikössä 43 artiklan mukaisesti määritellyllä menetelmällä.
2. Kunkin suunniteltujen siirtojen laskijan on ilmoitettava sovitusta suunnitelluista siirroista asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille, sähkökauppojen vastapuolille, välittäjille ja siirtoverkonhaltijoille.

50 artikla

Varamenettelyjen käyttöönotto

1. Jos yksikään markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä toteuttava nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ei pysty toimittamaan mitään hintakytkentäalgoritmin tuloksia tai osaa niistä 37 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti määriteltyyn määräaikaan mennessä, on sovellettava 44 artiklan mukaisesti vahvistettuja varamenettelyjä.

2. Jos on olemassa riski, ettei yksikään markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä toteuttava nimitetty sähkömarkkinaoperaattori pysty toimittamaan mitään tuloksia tai osaa niistä määräaikaan mennessä, kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on ilmoitettava asiasta kaikille siirtoverkonhaltijoille heti kun riski havaitaan. Kaikkien markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä toteuttavien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viipymättä julkaistava markkinaosa-puolille ilmoitus siitä, että varamenetelyjä voidaan soveltaa.

6 LUKU

Yhteenkytketyt päivänsisäiset markkinat

1 jakso

Yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden tavoitteet, toiminnot ja tulokset

51 artikla

Jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin tavoitteet

1. Jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmillä on määritettävä päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohdan ja päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisaikajankohdan välisenä aikana, mitkä toimeksiannot valitaan täsmäytettäväksi siten, että

- a) pyritään maksimoimaan yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden taloudellinen ylijäämä kauppaa kohden päivänsisäisten markkinoiden aikavälillä jakamalla kapasiteettia toimeksiannoille, joiden täsmäyttäminen on toteutettavissa hinnan ja jättämisaikajankohdan perusteella;
- b) noudatetaan 58 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettuja kapasiteetin jakamisrajoituksia;
- c) noudatetaan 58 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettua alueiden välistä kapasiteettia;
- d) noudatetaan 60 artiklassa vahvistettuja tulosten toimittamista koskevia vaatimuksia;
- e) se on toistettavissa ja skaalautuva.

2. Jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin on tuotettava 52 artiklassa säädetyt tulokset ja sen on vastattava 53 artiklassa määritellyjä tuotteiden toimintakykyä ja toimintoja.

52 artikla

Jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin tulokset

1. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on osana markkinoiden yhteenliittäjän tehtävänsä varmistettava, että jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmillä tuotetaan vähintään seuraavat tulokset:

- a) toimeksiantojen toteutustila ja hinnat kauppaa kohti;
- b) yksi nettotilanne kullekin päivänsisäisten markkinoiden tarjousalueelle ja markkina-aikayksikölle.

2. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmillä tuotettujen tulosten tarkkuus ja tehokkuus.

3. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on varmennettava, että jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin tulokset ovat yhdenmukaisia 58 artiklan 2 kohdan mukaisten alueiden välisen kapasiteetin ja kapasiteetin jakamisrajoitusten kanssa.

53 artikla

Markkinoille otettavat tuotteet

1. Viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on esitettävä yhteinen ehdotus tuotteista, jotka voidaan ottaa huomioon yhteenkytketyillä päivänsisäisillä markkinoilla. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava, että kaikki näistä tuotteista seuraavat toimeksiannot, jotka on jätetty markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien toteuttamiseksi 7 artiklan mukaisesti, on ilmaistu euroina ja niissä viitataan markkina-aikaan ja markkina-aikayksikköön.

2. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava, että näistä tuotteista seuraavat toimeksiannot ovat yhteensopivia alueiden välisen kapasiteetin ominaispiirteiden kanssa, jotta niitä voidaan täsmäyttää samanaikaisesti.
3. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on varmistettava, että jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmissa voidaan ottaa huomioon yhden markkina-aikayksikön ja useita markkina-aikayksiköitä kattavia toimeksiantoja.
4. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta ja tämän jälkeen kahden vuoden välein kuultava 12 artiklan mukaisesti
 - a) markkinaosapuolia sen varmistamiseksi, että saatavilla olevat tuotteet vastaavat niiden tarpeita;
 - b) kaikkia siirtoverkonhaltijoita sen varmistamiseksi, että tuotteissa on otettu asianmukaisesti huomioon käyttövarmuus;
 - c) kaikkia sääntelyviranomaisia sen varmistamiseksi, että kaikki saatavilla olevat tuotteet ovat tämän asetuksen tavoitteiden mukaisia.
5. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on muutettava tuotteita, jos se on 4 kohdassa tarkoitetun kuulemisen tulosten perusteella tarpeellista.

54 artikla

Enimmäis- ja vähimmäishinnat

1. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhteistyössä asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa ehdotus yhdenmukaistetuista enimmäis- ja vähimmäisvelvoitushinnoista, joita sovelletaan kaikilla yhteenkytkettyihin päivänsisäisiin markkinoihin osallistuvilla tarjousalueilla. Ehdotuksessa on otettava huomioon arvio toimittamatta jääneen sähkön arvosta.

Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.

2. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on annettava ehdotus kaikkien sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi. Jos jäsenvaltio on säätänyt, että jollain muulla viranomaisella kuin kansallisella sääntelyviranomaisella on valtuudet hyväksyä enimmäis- ja vähimmäisvelvoitushinnat kansallisella tasolla, sääntelyviranomaisen on kuultava asianomaista viranomaista ehdotuksen vaikutuksesta kansallisiin markkinoihin.

3. Saatuaan päätöksen sääntelyviranomaisilta kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viipymättä ilmoitettava päätöksestä asianomaisille siirtoverkonhaltijoille.

55 artikla

Päivänsisäisen kapasiteetin hinnoittelu

1. Kun sovelletaan 55 artiklan 3 kohdan mukaisesti kehitettyä päivänsisäisten markkinoiden alueiden välisen kapasiteetin hinnan määrittämistä koskevaa yhtenäistä menetelmää, siinä on otettava huomioon markkinarajoitukset ja sen on perustuttava tosiasiallisiin toimeksiantoihin.

2. Ennen 3 kohdassa tarkoitetun päivänsisäisten markkinoiden alueiden välisen kapasiteetin hinnan määrittämistä koskevan yhtenäisen menetelmän hyväksymistä siirtoverkonhaltijat voivat antaa asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi ehdotuksen päivänsisäisten markkinoiden alueiden välisen kapasiteetin jakamismekanismista, joka tuottaa luotettavia hintoja 1 kohdan vaatimusten mukaisesti. Tällä mekanismilla on varmistettava, että päivänsisäisten markkinoiden alueiden välisen kapasiteetin hinta on markkinaosapuolten saatavilla toimeksiantojen täsmäytysketkellä.

3. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 24 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava ehdotus yhtenäisestä menetelmästä, joka koskee päivänsisäisten markkinoiden alueiden välisen kapasiteetin hinnan määrittämistä. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.

4. Päivänsisäisten markkinoiden alueiden väliseen kapasiteettiin ei saa soveltaa 1, 2 ja 3 kohdassa määritellyn hinnan lisäksi mitään muita maksuja, kuten tasepoikkeamamaksuja tai lisämaksuja.

56 artikla

Yhteenkytketyistä päivänsisäistä markkinoista seuraavien suunniteltujen siirtojen laskentamenetelmä

1. Siirtoverkonhaltijoiden, jotka aikovat laskea yhteenkytketyistä päivänsisäisistä markkinoista seuraavia suunniteltuja siirtoja, on viimeistään 16 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava ehdotus tässä laskennassa käytettävästä yhteisestä menetelmästä.

Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.

2. Menetelmässä on kuvailtava laskelma ja lueteltava tiedot, jotka asianomaisten nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on tarvittaessa toimitettava suunniteltujen siirtojen laskijalle, ja vahvistettava tietojen toimittamisen määräaika.

3. Suunniteltujen siirtojen laskennan on perustuttava 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määriteltyihin nettotilanteisiin.

4. Asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden on tarkasteltava menetelmää uudelleen viimeistään kahden vuoden kuluttua siitä, kun kyseisen alueen sääntelyviranomaiset ovat hyväksyneet 1 kohdassa tarkoitetun ehdotuksen. Siirtoverkonhaltijoiden on tämän jälkeen tarkasteltava menetelmää uudelleen joka toinen vuosi, jos toimivaltaiset sääntelyviranomaiset sitä pyytävät.

57 artikla

Järjestelyt, jotka koskevat useampaa kuin yhtä nimitettyä sähkömarkkinaoperaattoria yhdellä tarjousalueella, sekä yhdysjohtoja, joita eivät ylläpidä sertifioidut siirtoverkonhaltijat

1. Sellaisten tarjousalueiden siirtoverkonhaltijat, joilla on nimetty ja/tai joilla tarjoaa kaupankäyntipalveluja useampi kuin yksi nimitetty sähkömarkkinaoperaattori, tai joilla on yhdysjohtoja, joita eivät ylläpidä asetuksen (EY) N:o 714/2009 3 artiklan mukaisesti sertifioidut siirtoverkonhaltijat, on laadittava ehdotus alueiden välisen kapasiteetin jakamisesta ja muista tarvittavista järjestelyistä tällaisilla tarjousalueilla yhteistyössä asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja sellaisten yhdysjohtojen haltijoiden kanssa, joita eivät ylläpidä sertifioidut siirtoverkonhaltijat, sen varmistamiseksi, että asianomaiset nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit ja yhdysjohtojen haltijat antavat näissä järjestelyissä tarvittavat tiedot ja takaavat niiden rahoituksen. Järjestelyjen on mahdollistettava muiden siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden liittyminen niihin.

2. Ehdotus on annettava asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi neljän kuukauden kuluessa siitä, kun tarjousalueella on nimetty useampi kuin yksi nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ja/tai useammalle kuin yhdelle nimitetylle sähkömarkkinaosapuolelle on annettu lupa tarjota siellä kaupankäyntipalveluja, tai jos uutta yhdysjohtoa ei ylläpidä sertifioidu siirtoverkonhaltija. Sellaisten olemassa olevien yhdysjohtojen osalta, joita eivät ylläpidä sertifioidut siirtoverkonhaltijat, ehdotus on esitettävä viimeistään neljän kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta.

2 jakso

Yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden prosessi

58 artikla

Syöttötietojen toimittaminen

1. Kunkin koordinoitun kapasiteetin laskijan on varmistettava, että alueiden välinen kapasiteetti ja kapasiteetin jakamisrajoitukset toimitetaan asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille viimeistään 15 minuuttia ennen päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohtaa.

2. Jos alueiden välistä kapasiteettia ja kapasiteetin jakamisrajoituksia on tarpeen päivittää siirtoverkon käyttömuutosten vuoksi, kunkin siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava asiasta kapasiteetin laskenta-alueensa koordinoitun kapasiteetin laskijalle. Koordinoitun kapasiteetin laskijan on tämän jälkeen ilmoitettava asiasta nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille.

3. Jos jokin koordinoitun kapasiteetin laskija ei pysty noudattamaan 1 kohtaa, kyseisen koordinoitun kapasiteetin laskijan on ilmoitettava asiasta asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille. Näiden nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viipymättä julkaistava ilmoitus markkinaosapuolille.

59 artikla

Yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden toiminta

1. Kaikilla siirtoverkonhaltijoilla on viimeistään 16 kuukauden kuluttua tämän verkkosäännön voimaantulosta oltava vastuu päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohdan ja päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisaikajankohdan ehdottamisesta. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.
2. Päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisaikajankohda on vahvistettava siten, että
 - a) markkinaosapuolilla on mahdollisimman suuret mahdollisuudet mukauttaa tasapainoaan käymällä kauppaa päivänsisäisten markkinoiden aikavälillä mahdollisimman lähellä reaaliaikaa; ja
 - b) siirtoverkonhaltijoilla ja markkinaosapuolilla jää riittävästi aikaa verkkoon ja käyttövarmuuteen liittyville suunnittelu- ja tasehallintaprosesseilleen.
3. Tietyllä tarjousalueiden välisellä rajalla on vahvistettava yksi päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisaikajankohda kullekin markkina-aikayksikölle. Sen on oltava enintään yksi tunti ennen kyseisen markkina-aikayksikön alkua, ja siinä on otettava huomioon käyttövarmuuteen liittyvät asianmukaiset tasehallintaprosessit.
4. Tarjousalueiden rajan tiettyä markkina-aikayksikköä koskevan päivänsisäinen sähkökaupan on alettava viimeistään kyseisten tarjousalueiden rajojen päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen alkamisajankohdasta ja se on sallittava päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisaikajankohdasta saakka.
5. Markkinaosapuolten on jätettävä kaikki tiettyä markkina-aikayksikköä koskevat toimeksiannot asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille ennen päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisaikajankohdasta. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on toimitettava tiettyä markkina-aikayksikköä koskevat toimeksiannot yksittäistä täsmäytystä varten heti sen jälkeen kun toimeksiannot on saatu markkinaosapuolilta.
6. Yhteenkytketyillä päivänsisäisillä markkinoilla täsmäytettyjen toimeksiantojen katsotaan olevan sitovia.
7. Markkinoiden yhteenliittäjän tehtävät on toteutettava siten, että yhteisen tilauskirjan kautta tehtyjen toimeksiantojen anonymiteetti taataan.

60 artikla

Tulosten toimittaminen

1. Kaikkien markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä toteuttavien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on toimitettava jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritilla lasketut tulokset
 - a) kaikille muille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille 52 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua kauppaakohtaista toteutustilaa koskevien tulosten osalta;
 - b) kaikille siirtoverkonhaltijoille ja suunniteltujen siirtojen laskijoille 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua yhtä nettotilannetta koskevien tulosten osalta.
2. Jos jokin nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ei voi toimittaa näitä jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin tuloksia 1 kohdan a alakohdan mukaisesti syistä, joista se ei ole vastuussa, sen on ilmoitettava asiasta kaikille muille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille.
3. Jos jokin nimitetty sähkömarkkinaoperaattori ei voi toimittaa näitä jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin tuloksia 1 kohdan b alakohdan mukaisesti syistä, joista se ei ole vastuussa, sen on ilmoitettava asiasta kaikille muille siirtoverkonhaltijoille ja kullekin suunniteltujen siirtojen laskijalle niin pian kuin se on kohtuudella mahdollista. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on ilmoitettava asiasta asianomaisille markkinaosapuolille.
4. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on viipymättä lähetettävä markkinaosapuolille tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että 68 artiklassa ja 73 artiklan 3 kohdassa määritellyt toimet voidaan toteuttaa.

61 artikla

Yhteenkytetyistä päivänsisäisistä markkinoista seuraavien suunniteltujen siirtojen laskeminen

1. Kunkin suunniteltujen siirtojen laskijan on laskettava tarjousalueiden väliset suunnitellut siirrot kussakin markkina-
aikayksikössä 56 artiklan mukaisesti määritellyllä menetelmällä.
2. Kunkin suunniteltujen siirtojen laskijan on ilmoitettava sovitusta suunnitelluista siirroista asianomaisille
nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille, sähkökauppojen vastapuolille, välittäjille ja siirtoverkonhaltijoille.

62 artikla

Markkinatietojen julkaiseminen

1. Kunkin nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin on julkaistava asianomaisille markkinaosapuolille heti
toimeksiantojen täsmäytyksen jälkeen vähintään jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritilla 52 artiklan 1 kohdan
a alakohdan mukaisesti tuotetut toimeksiantojen toteutustilat ja hinnat kauppaa kohti.
2. Kunkin nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin on varmistettava, että yhdistettyjä toteutuneita määriä ja hintoja
koskevat tiedot ovat julkisesti saataville helppokäyttöisessä muodossa vähintään viiden vuoden ajan. Kaikkien
nimitettyjen sähkömarkkinaosapuolten on ehdotettava julkaistavia tietoja 37 artiklan 5 kohdan mukaisesti laadittavassa
jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmia koskevassa ehdotuksessa.

63 artikla

Täydentävät alueelliset huutokaupat

1. Asianomaiset nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit ja siirtoverkonhaltijat tarjousalueen rajoilla voivat viimeistään
18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta esittää yhteisen ehdotuksen täydentävien alueellisten
päivänsisäisten huutokauppojen rakenteesta ja toteutuksesta. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan
mukaisesti.
2. Täydentäviä alueellisia päivänsisäisiä huutokauppoja voidaan toteuttaa tarjousalueiden sisällä tai niiden välillä
51 artiklassa tarkoitetun yhteenkytetyjen päivänsisäisten markkinoiden toimintamallin lisäksi. Täydentävien alueellisten
päivänsisäisten huutokauppojen toteuttamiseksi jatkuva kauppa asianomaisten tarjousalueiden sisällä ja niiden välillä
voidaan keskeyttää määräajaksi ennen päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisanjankohtaa;
tämä määräaika ei saa ylittää huutokaupan toteuttamiseksi tarvittavaa vähimmäisaikaa ja se saa joka tapauksessa olla
enintään 10 minuuttia.
3. Päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin hinnoittelumenetelmä voi täydentävissä alueellisissa päivänsisäisissä
huutokaupoissa poiketa 55 artiklan 3 kohdan mukaisesti vahvistetusta menetelmästä, mutta siinä on joka tapauksessa
noudatettava 55 artiklan 1 kohdassa säädettyjä periaatteita.
4. Toimivaltaiset sääntelyviranomaiset voivat hyväksyä täydentäviä alueellisia päivänsisäisiä huutokauppoja koskevan
ehdotuksen, jos seuraavat ehdot täyttyvät:
 - a) alueellisilla huutokaupoilla ei saa olla haitallista vaikutusta yhteenkytetyjen päivänsisäisten markkinoiden
likviditeettiin;
 - b) kaikki alueiden välinen kapasiteetti on jaettava kapasiteetin hallintamoduulin kautta;
 - c) alueelliset huutokaupat eivät saa aiheuttaa syrjintää viereisten alueiden markkinaosapuolten välillä;
 - d) alueellisten huutokauppojen aikataulujen on oltava yhdenmukaisia yhteenkytetyjen päivänsisäisten markkinoiden
kanssa, jotta markkinaosapuolet voivat käydä kauppaa mahdollisimman lähellä reaaliaikaa;
 - e) sääntelyviranomaisten on oltava kuullut asianomaisten jäsenvaltioiden markkinaosapuolia.
5. Asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten on vähintään joka toinen vuosi täydentäviä alueellisia
huutokauppoja koskevan päätöksen jälkeen tarkasteltava uudelleen alueellisten ratkaisujen yhteensopivuutta yhteenkyt-
ettyjen päivänsisäisten markkinoiden kanssa sen varmistamiseksi, että edellä asetetut vaatimukset täyttyvät edelleen.

3 jakso

Päivänsisäisten markkinoiden siirtymäjärjestelyt

64 artikla

Eksplisiittistä kapasiteetin jakamista koskevat säännökset

1. Jos kunkin asianomaisen tarjousalueen rajan jäsenvaltioiden sääntelyviranomaiset sitä yhdessä pyytävät, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden on tarjottava implisiittisen jakamisen lisäksi myös mahdollisuus eksplisiittiseen jakamiseen eli sähkökaupasta erilliseen kapasiteetin jakamiseen tarjousalueiden rajoilla kapasiteetin hallintamoduulin kautta.
2. Asianomaisten tarjousalueen rajojen siirtoverkonhaltijoiden on yhdessä laadittava ehdotus ehdoista, jotka markkinaosapuolten on täytettävä voidakseen osallistua eksplisiittiseen jakamiseen. Ehdotukselle on saatava kunkin asianomaisen tarjousalueen rajan jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten yhteinen hyväksyntä.
3. Kapasiteetin hallintamoduulia luotaessa on vältettävä syrjintää, kun kapasiteettia jaetaan yhtä aikaa sekä implisiittisesti että eksplisiittisesti. Kapasiteetin hallintamoduulissa on määritettävä, mitkä toimeksiannot valitaan täsmätettäväksi ja mitkä eksplisiittistä kapasiteettia koskevat pyynnöt hyväksytään, asettamalla ne järjestykseen hinnan ja syöttöajankohdan mukaisesti.

65 artikla

Eksplisiittisen kapasiteetin jakamisen poistaminen

1. Asianomaisten nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on toimittava tiiviissä yhteistyössä asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa ja kuultava markkinaosapuolia 12 artiklan mukaisesti, jotta eksplisiittisen kapasiteetin jakamisen oikeuksiin liittyvät markkinaosapuolten tarpeet voidaan muuntaa standardoimattomiksi päivänsisäisiksi tuotteiksi.
2. Ennen päätöksen tekemistä eksplisiittisen jakamisen poistamisesta kunkin asianomaisen tarjousalueen rajan jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten on yhdessä järjestettävä kuuleminen sen arvioimiseksi, täyttävätkö ehdotetut standardoimattomat päivänsisäiset tuotteet päivänsisäiseen kauppaan liittyvät markkinaosapuolten tarpeet.
3. Kunkin asianomaisen tarjousalueen rajan jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten on yhdessä hyväksyttävä käyttöön otetut standardoimattomat päivänsisäiset tuotteet ja eksplisiittisen jakamisen poistaminen.

66 artikla

Päivänsisäisten markkinoiden järjestelyjä koskevat säännökset

1. Markkinaosapuolten on varmistettava alueiden välisen kapasiteetin eksplisiittiseen jakamiseen liittyvien nimeämisten ja kauppojen selvitysten ja maksamisten loppuun saattaminen.
2. Markkinaosapuolten on täytettävä kaikki taloudelliset velvoitteet, jotka liittyvät eksplisiittisestä jakamisesta johtuvaan kauppojen selvittämiseen ja maksamiseen.
3. Osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava merkitykselliset tiedot yhdysjohdoista, joihin eksplisiittistä jakamista sovelletaan, mukaan lukien eksplisiittisesti jaettava tarjousalueiden välinen kapasiteetti.

67 artikla

Eksplisiittistä kapasiteettia koskevat pyynnöt

Markkinaosapuoli voi esittää eksplisiittistä alueiden välistä kapasiteettia koskevan pyynnön ainoastaan sellaisesta yhdysjohdosta, johon eksplisiittistä jakamista sovelletaan. Markkinaosapuolen on toimitettava kutakin eksplisiittistä kapasiteettia koskevaa pyyntöä varten määrä ja hinta kapasiteetin hallintamoduuliin. Asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava jaetun eksplisiittisen kapasiteetin hinta ja määrä.

7 LUKU

Kauppojen selvitys ja maksaminen yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla

68 artikla

Kauppojen selvitys ja maksaminen

1. Sähkökauppojen vastapuolten on varmistettava, että kaikki täsmäytetyt toimeksiannot selvitetään ja maksetaan kohtuullisessa ajassa. Sähkökauppojen vastapuolten on toimittava markkinaosapuolten vastapuolina niiden kaikissa kaupoissa näistä kaupoista johtuvien taloudellisten oikeuksien ja velvoitteiden osalta.
2. Kunkin sähkökauppojen vastapuolen on säilytettävä markkinaosapuolten anonymiteetti.
3. Sähkökauppojen vastapuolten on toimittava toinen toistensa vastapuolina tarjousalueiden välisissä sähkökaupoissa näistä sähkökaupoista johtuvien taloudellisten oikeuksien ja velvoitteiden osalta.
4. Tällaisissa kaupoissa on otettava huomioon:
 - a) 39 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti lasketut nettotilanteet;
 - b) 49 ja 61 artiklan mukaisesti lasketut suunnitellut siirrot.
5. Kunkin sähkökauppojen vastapuolen on varmistettava, että kussakin markkina-aikayksikössä
 - a) kaikilla tarjousalueilla, ottaen tarvittaessa huomioon kapasiteetin jakamisrajoitukset, kaikilta ylijäämäisiltä tarjousalueilta siirretyn sähkön kokonaismäärä ei poikkea kaikille alijäämäisille tarjousalueille siirretyn sähkön kokonaismäärästä;
 - b) sähkön tuonti ja sähkön vienti tarjousalueiden välillä ovat yhtä suuret, ja mahdolliset poikkeamat aiheutuvat ainoastaan kapasiteetin jakamisrajoitusten huomioon ottamisesta, jos sellaisia on asetettu.
6. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa säädetään, välittäjä voi toimia sähkökaupoissa vastapuolena eri sähkökauppojen vastapuolten välillä, jos asianomaiset osapuolet tekevät asiasta erityisen sopimuksen. Jos sopimukseen ei päästä, välitysjärjestelyistä päättävät niistä tarjousalueista vastaavat sääntelyviranomaiset, joiden välillä sähkökaupan selvitystä ja maksamista tarvitaan.
7. Kaikkien sähkökauppojen vastapuolten tai välittäjien on kerättävä pullonkaulatulot, joita kertyy 46–48 artiklan mukaisilla yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla ja 58–60 artiklan mukaisilla yhteenkytketyillä päivänsisäisillä markkinoilla.
8. Kaikkien sähkökauppojen vastapuolten tai välittäjien on varmistettava, että kerätyt pullonkaulatulot siirretään siirtoverkonhaltijoille viimeistään kahden viikon kuluttua selvityspäivästä.
9. Jos maksuajankohtia ei ole sovitettu yhteen kahden tarjousalueen välillä, asianomaisten jäsenvaltioiden on varmistettava, että nimitetään taho, joka hallinnoi ajoituksen eroavuutta ja vastaa siihen liittyvistä kustannuksista.

8 LUKU

Jaetun alueiden välisen siirtokapasiteetin sitovuus

69 artikla

Vuorokausimarkkinoiden sitovan kapasiteetin ilmoittamisen takarajaa koskeva ehdotus

Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 16 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhteinen ehdotus yhtenäisestä vuorokausimarkkinoiden sitovan kapasiteetin ilmoittamisen takarajasta, joka saa olla enintään puoli tuntia ennen vuorokausimarkkinoiden sulkeutumisaikajohdosta. Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.

70 artikla

Vuorokausimarkkinoiden kapasiteetin ja kapasiteetin jakamisrajoitusten sitovuus

1. Kukin koordinoitun kapasiteetin laskija voi ennen vuorokausimarkkinoiden sitovan kapasiteetin ilmoittamisen takarajaa muuttaa asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille ilmoitettua alueiden välistä kapasiteettia ja kapasiteetin jakamisrajoituksia.
2. Vuorokausimarkkinoiden sitovan kapasiteetin ilmoittamisen takarajan jälkeen kaikki alueiden välinen kapasiteetti ja kapasiteetin jakamisrajoitukset ovat sitovia vuorokausimarkkinoiden kapasiteetin jakamisen osalta, paitsi jos 46 artiklan 2 kohdan vaatimukset täyttyvät, missä tapauksessa alueiden välisestä kapasiteetista ja kapasiteetin jakamisrajoituksista tulee sitovia heti kun ne on ilmoitettu asianomaisille nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille.
3. Vuorokausimarkkinoiden sitovan kapasiteetin ilmoittamisen takarajan jälkeen alueiden välistä kapasiteettia, jota ei ole jaettu, voidaan muuttaa seuraavia jakamisia varten.

71 artikla

Päivänsisäisten markkinoiden kapasiteetin sitovuus

Alueiden välinen päivänsisäisten markkinoiden kapasiteetti on sitovaa heti kun se on jaettu.

72 artikla

Sitovuus ylivoimaisen esteen sattuessa tai hätätilanteessa

1. Kun sattuu asetuksen (EY) N:o 714/2009 16 artiklan 2 kohdan mukainen ylivoimainen este tai hätätilanne, jossa siirtoverkonhaltijan on toimittava kiireellisesti ja ajojärjestyksen uudelleen määrittäminen tai vastakauppa ei ole mahdollista, kullakin siirtoverkonhaltijalla on oikeus pienentää jaettua alueiden välistä kapasiteettia. Kapasiteetin pienentäminen on kaikissa tapauksissa toteutettava koordinoitusti yhteistoiminnassa kaikkien niiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa, joita pienentäminen suoraan koskee.
2. Siirtoverkonhaltijan, joka vetoaa ylivoimaiseen esteeseen tai hätätilanteeseen, on julkaistava ilmoitus, jossa kerrotaan ylivoimaisen esteen tai hätätilanteen luonne ja sen todennäköinen kesto. Ilmoitus on saatettava asianomaisten markkinaosapuolten tietoon nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden välityksellä. Jos kapasiteettia on jaettu markkinaosapuolille eksplisiittisesti, siirtoverkonhaltijan, joka vetoaa ylivoimaiseen esteeseen tai hätätilanteeseen, on lähetettävä ilmoitus suoraan niille sopimuskumppaneille, joilla on hallussaan alueiden välistä kapasiteettia kyseisellä markkina-aikavälillä.
3. Jos jaettua kapasiteettia on pienennetty sen vuoksi, että siirtoverkonhaltija on vedonnut ylivoimaiseen esteeseen tai hätätilanteeseen, kyseisen siirtoverkonhaltijan on maksettava takaisin tai korvattava jaettu kapasiteetti ylivoimaisen esteen tai hätätilanteen keston ajalta seuraavien vaatimusten mukaisesti:
 - a) kun kapasiteetti on jaettu implisiittisesti, sähkökauppojen vastapuolille tai välittäjille ei saa aiheutua taloudellista vahinkoa tai taloudellista hyötyä tällaisen pienentämisen aiheuttamasta tasepoikkeamasta;
 - b) ylivoimaisen esteen tapauksessa, kun kapasiteetti on jaettu eksplisiittisellä jakamisella, markkinaosapuolilla on oikeus saada takaisin hinta, jonka ne ovat maksaneet kapasiteetista eksplisiittisessä jakamisprosessissa;
 - c) hätätilanteessa, kun kapasiteetti on jaettu eksplisiittisellä jakamisella, markkinaosapuolilla on oikeus saada korvaus, joka on yhtä suuri kuin asianomaisten markkinoiden hintaero kyseisten tarjousalueiden välillä kyseisellä aikavälillä; tai
 - d) hätätilanteessa, kun kapasiteetti on jaettu eksplisiittisellä jakamisella, mutta tarjousalueen hintaa ei ole laskettu vähintään toisella kyseessä olevista tarjousalueista kyseisellä aikavälillä, markkinaosapuolilla on oikeus saada takaisin hinta, jonka ne ovat maksaneet kapasiteetista eksplisiittisessä jakamisprosessissa.
4. Siirtoverkonhaltijan, joka vetoaa ylivoimaiseen esteeseen tai hätätilanteeseen, on tehtävä kaikki voitavansa rajoittaakseen ylivoimaisen esteen tai hätätilanteen seurauksia ja kestoja.
5. Jos jäsenvaltio on niin säätänyt, kansallisen sääntelyviranomaisen on asianomaisten siirtoverkonhaltijan pyynnöstä arvioitava, voidaanko tapahtuma katsoa ylivoimaiseksi esteeksi.

III OSASTO

KUSTANNUKSET

1 LUKU

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden pullonkaulatulojen jakamismenetelmä

73 artikla

Pullonkaulatulojen jakamismenetelmä

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava ehdotus pullonkaulatulojen jakamista koskevasta menetelmästä.
2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti kehitetyn menetelmän on
 - a) helpotettava sähkönsiirtoverkon tehokasta toimintaa ja kehittämistä pitkällä aikavälillä ja edistettävä unionin sähkömarkkinoiden tehokasta toimintaa;
 - b) noudatettava asetuksen (EY) N:o 714/2009 16 artiklassa määriteltyjä ylikuormituksen hallintaa koskevia yleisiä periaatteita;
 - c) mahdollistettava kohtuullinen taloudellinen suunnittelu;
 - d) oltava yhteensopiva eri aikavälien kesken;
 - e) luotava järjestelyt muiden osapuolten kuin siirtoverkonhaltijoiden omistamasta siirto-omaisuudesta kertyvien pullonkaulatulojen jakamista varten.
3. Siirtoverkonhaltijoiden on jaettava pullonkaulatulot 1 kohdassa tarkoitettulla menetelmällä heti kun se on kohtuudella mahdollista ja viimeistään viikon kuluttua siitä, kun pullonkaulatulot on siirretty 68 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

2 LUKU

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisen markkinoiden ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja vastakaupan kustannustenjakomenetelmä

74 artikla

Ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja vastakaupan kustannustenjakomenetelmä

1. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 16 kuukauden kuluttua kapasiteetin laskenta-alueita koskevan päätöksen tekemisestä laadittava ehdotus ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja vastakaupan kustannusten jakamista koskevasta yhteisestä menetelmästä.
2. Ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja vastakaupan kustannustenjakomenetelmään on sisällyttävä sellaisiin toimiin liittyviä kustannustenjakoratkaisuja, joilla on rajat ylittävää merkitystä.
3. Ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja vastakaupan kustannukset, jotka voidaan jakaa asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kesken, on määritettävä läpinäkyvällä ja tarkastettavissa olevalla tavalla.
4. Ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja vastakaupan kustannustenjakomenetelmässä on vähintään
 - a) määriteltävä, mitkä sellaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet kapasiteetin laskennassa huomioon otettujen kustannuksia aiheuttavien korjaavien toimenpiteiden käytöstä, kun tällaisten toimien käytölle on vahvistettu yhteiset puitteet, voidaan jakaa kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden kesken 20 ja 21 artiklassa määritellyn kapasiteetin laskentamenetelmän mukaisesti;
 - b) määriteltävä, mitkä sellaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn tai vastakaupan käytöstä alueiden välisen kapasiteetin sitovuuden takaamiseen, voidaan jakaa kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden kesken 20 ja 21 artiklassa määritellyn kapasiteetin laskentamenetelmän mukaisesti;
 - c) laadittava säännöt a ja b alakohdassa määriteltyä alueen laajuista kustannusten jakamista varten.

5. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti kehitettyyn menetelmään on sisällyttävä
- mekanismi, jonka avulla varmennetaan ajorjestyksen uudelleenmäärittelyyn tai vastakaupan todellinen tarve asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kesken;
 - jälkiseurantamekanismi, jolla seurataan kustannuksia aiheuttavien korjaavien toimenpiteiden käyttöä;
 - mekanismi, jolla arvioidaan korjaavien toimenpiteiden vaikutuksia käyttövarmuuden ja taloudellisten kriteerien pohjalta;
 - prosessi, joka mahdollistaa korjaavien toimenpiteiden parantamisen;
 - prosessi, joka mahdollistaa kunkin kapasiteetin laskenta-alueen seurannan toimivaltaisten sääntelyviranomaisten toimesta.
6. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti kehitetyn menetelmän on lisäksi
- tarjottava kannustimia ylikuormituksen hallintaan, mukaan lukien korjaavat toimenpiteet, sekä kannustimia tehokkaisiin investointeihin;
 - oltava yhteensopiva asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden vastuiden ja korvausvelvollisuuksien kanssa;
 - taattava kustannusten ja hyötyjen tasapuolisen jakaminen asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kesken;
 - oltava yhteensopiva muiden asiaan liittyvien mekanismien kanssa, mukaan lukien vähintään seuraavat:
 - edellä olevassa 73 artiklassa määritelty pullonkaulatulojen jakamismenetelmä;
 - asetuksen (EY) N:o 714/2009 13 artiklassa ja komission asetuksessa (EU) N:o 838/2010⁽¹⁾ määritelty siirtoverkonhaltijoiden välinen korvausmekanismi;
 - helpotettava yleiseurooppalaisen yhteenliitetyn verkon tehokasta toimintaa ja kehittämistä pitkällä aikavälillä ja edistettävä yleiseurooppalaisten sähkömarkkinoiden tehokasta toimintaa;
 - helpotettava asetuksen (EY) N:o 714/2009 16 artiklassa määriteltyjen ylikuormituksen hallintaa koskevien yleisten periaatteiden noudattamista;
 - mahdollistettava kohtuullinen taloudellinen suunnittelu;
 - oltava yhteensopiva vuorokausimarkkinoiden ja päivänvälisistä markkinoiden aikavälien kesken; ja
 - noudatettava avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita.
7. Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on 31 päivään joulukuuta 2018 mennessä edelleen mahdollisimman pitkälle yhdenmukaistettava alueiden välillä niiden kapasiteetin laskenta-alueella sovellettuja ajorjestyksen uudelleenmäärittelyyn ja vastakaupan kustannustenjakomenetelmiä.

3 LUKU

Kapasiteetin jakamisen ja ylikuormituksen hallinnan kustannusten kattaminen

75 artikla

Kustannusten kattamista koskevat yleiset säännökset

- Toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on arvioitava siirtoverkonhaltijoille 8 artiklan mukaisesti asetettuihin velvoitteisiin liittyvät kustannukset, mukaan lukien 74 artiklassa ja 76–79 artiklassa määritellyt kustannukset. Kustannukset, joiden katsotaan olevan kohtuullisia, tosiasiallisesti aiheutuneita ja oikeasuhteisia, on katettava kohtuullisessa ajassa verkkotariffeilla tai muilla asianmukaisilla mekanismeilla toimivaltaisten sääntelyviranomaisten määrittelemällä tavalla.
- Jäsenvaltioiden osuus 80 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista yhteisistä kustannuksista, 80 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista alueellisista kustannuksista ja 80 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista kansallisista kustannuksista, joiden katsotaan olevan kohtuullisia, tosiasiallisesti aiheutuneita ja oikeasuhteisia, on katettava nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden maksuilla, verkkotariffeilla tai muilla asianmukaisilla mekanismeilla toimivaltaisten sääntelyviranomaisten määrittelemällä tavalla.
- Asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja osapuolten, joille on siirretty tehtäviä 78 artiklan mukaisesti, on sääntelyviranomaisten pyynnöstä toimitettava kolmen kuukauden kuluessa pyynnöstä tiedot, jotka helpottavat aiheutuneiden kustannusten arviointia.

⁽¹⁾ Komission asetukset (EU) N:o 838/2010, annettu 23 päivänä syyskuuta 2010, siirtoverkonhaltijoiden välisiä korvauksia ja siirtomaksujen määrittämiseen liittyviä yhteisiä sääntelyperiaatteita koskevista suuntaviivoista (EUVL L 250, 24.9.2010, s. 5).

76 artikla

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden perustamisesta, muuttamisesta ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset

1. Kaikkien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on vastattava seuraavista kustannuksista:
 - a) yhteiset, alueelliset ja kansalliset kustannukset, jotka liittyvät hintakytkentäalgoritmin ja yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden kehittämiseen, päivittämiseen tai edelleen kehittämiseen;
 - b) yhteiset, alueelliset ja kansalliset kustannukset, jotka liittyvät jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin ja yhteenkytkettyjen päivänsisäisten markkinoiden kehittämiseen, päivittämiseen tai edelleen kehittämiseen;
 - c) yhteiset, alueelliset ja kansalliset kustannukset, jotka liittyvät yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toimintaan.
2. Siirtoverkonhaltijat voivat maksaa osuuden 1 kohdassa tarkoitetuista kustannuksista, jos asiasta on sovittu asianomaisten nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kanssa ja sille on saatu asianomaisten sääntelyviranomaisten hyväksyntä. Tällaisissa tapauksissa kullakin siirtoverkonhaltijalla on kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se saa ennusteen asianomaisilta nimitetyiltä sähkömarkkinaoperaattoreilta, oikeus esittää kustannusosuutta koskeva ehdotus asianomaisten sääntelyviranomaisen hyväksyttäväksi.
3. Asianomaisilla nimitetyillä sähkömarkkinaoperaattoreilla on oikeus kattaa 1 kohdan mukaiset kustannukset, joista siirtoverkonhaltijat eivät ole vastanneet 2 kohdan mukaisesti, maksuilla tai muilla asianmukaisilla mekanismeilla ainoastaan jos kustannukset ovat kohtuullisia ja oikeasuhteisia, toimivaltaisen sääntelyviranomaisen kanssa tehtyjen kansallisten sopimusten kautta.

77 artikla

Selvitys- ja maksukustannukset

1. Kaikki sähkökauppojen vastapuolille ja välittäjille aiheutuneet kustannukset voidaan kattaa maksuilla tai muilla asianmukaisilla mekanismeilla, jos ne ovat kohtuullisia ja oikeasuhteisia.
2. Sähkökauppojen vastapuolten ja välittäjien on pyrittävä tehokkaiisiin selvitys- ja maksujärjestelyihin, joissa vältetään tarpeettomia kustannuksia ja jotka vastaavat aiheutunutta riskiä. Rajat ylittävälle selvitys- ja maksujärjestelyille on saatava asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten hyväksyntä.

78 artikla

Koordinoidun kapasiteetin laskentaprosessin perustamis- ja toimintakustannukset

1. Kunkin siirtoverkonhaltijan on vastattava yksin kustannuksista, jotka aiheutuvat syöttötietojen toimittamisesta kapasiteetin laskentaprosessiin.
2. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on vastattava yhteisesti kustannuksista, jotka liittyvät yksittäisten verkkomallien yhdistämiseen.

Kunkin kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on vastattava kustannuksista, jotka liittyvät koordinoidun kapasiteetin laskijoiden perustamiseen ja toimintaan.
3. Markkinaosapuolten on vastattava niille tämän asetuksen vaatimusten noudattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

79 artikla

Sitovuuden varmistamisen kustannukset

Asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden on vastattava kustannuksista, jotka aiheutuvat sitovuuden varmistamisesta 70 artiklan 2 kohdan ja 71 artiklan mukaisesti, siinä määrin kuin mahdollista asetuksen (EY) N:o 714/2009 16 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti. Näihin kustannuksiin sisältyvät kustannukset, jotka aiheutuvat alueiden välisten kapasiteettien sitovuuden varmistamiseen liittyvistä korvausmekanismeista, sekä markkinaosapuolille annettavaan korvauksiin liittyvät ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyjen, vastakauppojen ja tasepoikkeamien kustannukset.

80 artikla

Kustannusten jakaminen eri jäsenvaltioiden nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden kesken

1. Kaikkien asianomaisten nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden on annettava sääntelyviranomaisille vuosittain raportti, jossa esitetään yksityiskohtaisesti yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden perustamisesta, muuttamisesta ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Viraston on julkaistava raportti ottaen asianmukaisesti huomioon luottamukselliset liiketoimintaa koskevat tiedot. Yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin suoraan liittyvät kustannukset on yksilöitävä selvästi ja erikseen ja niiden on oltava tarkastettavissa. Raportissa on myös annettava tiedot siirtoverkonhaltijoiden 76 artiklan 2 kohdan mukaisesti maksamasta osuudesta nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kustannuksista.

2. Edellä olevassa 1 kohdassa tarkoitettut kustannukset on jaoteltava seuraavasti:

- a) yhteiset kustannukset, jotka aiheutuvat kaikkien yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin osallistuvien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden tai siirtoverkonhaltijoiden koordinoituista toimista;
- b) alueelliset kustannukset, jotka aiheutuvat tietyllä alueella yhteistyötä tekevien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden tai siirtoverkonhaltijoiden toimista;
- c) kansalliset kustannukset, jotka aiheutuvat kyseisessä jäsenvaltiossa toimivien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden tai siirtoverkonhaltijoiden toimista.

3. Edellä 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettut yhteiset kustannukset on jaettava yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kesken. Kussakin jäsenvaltiossa ja, tapauksen mukaan, kolmannessa maassa toimivien siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden maksuosuuden laskemiseksi yksi kahdeksasosa yhteisistä kustannuksista jaetaan tasan kunkin jäsenvaltion ja kolmannen maan kesken, viisi kahdeksasosaa jaetaan kunkin jäsenvaltion ja kolmannen maan kesken suhteessa niiden kulutukseen ja kaksi kahdeksasosaa jaetaan tasan osallistuvien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kesken. Yhteisiä kustannuksia koskevaa laskelmaa on tarkistettava säännöllisesti yhteisissä kustannuksissa tapahtuvien muutosten tai osallistuvissa siirtoverkonhaltijoissa ja nimitetyissä sähkömarkkinaoperaattoreissa tapahtuvien muutosten huomioon ottamiseksi.

4. Tietyllä alueella yhteistyötä tekevien nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden on yhdessä sovittava ehdotuksesta 2 kohdan b alakohdan mukaisten alueellisten kustannusten jakamiseksi. Ehdotukselle on tämän jälkeen saatava alueen kunkin jäsenvaltion toimivaltaisten kansallisten sääntelyviranomaisten erillinen hyväksyntä. Tietyllä alueella yhteistyötä tekevät nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit ja siirtoverkonhaltijat voivat vaihtoehtoisesti käyttää 3 kohdassa esitettyjä kustannustenjakojärjestelyjä.

5. Kustannustenjaon periaatteita on sovellettava tämän asetuksen voimaantulon jälkeen aiheutuneisiin kustannuksiin. Tämä ei rajoita sellaisten olemassa olevien ratkaisujen käyttöä, joita on käytetty yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden kehittämiseen, ja ennen tämän asetuksen voimaantuloa aiheutuneet kustannukset on jaettava nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja siirtoverkonhaltijoiden kesken tällaisia ratkaisuja koskevien voimassa olevien sopimusten mukaisesti.

IV OSASTO

TEHTÄVIEN SIIRTÄMINEN JA SEURANTA

81 artikla

Tehtävien siirtäminen

1. Siirtoverkonhaltija tai nimitetty sähkömarkkinaoperaattori voi siirtää minkä tahansa sille tämän asetuksen nojalla asetetun tehtävän joko kokonaan tai osittain yhdelle tai useammalle kolmannelle osapuolelle sillä edellytyksellä, että kyseinen kolmas osapuoli pystyy toteuttamaan tehtävän vähintään yhtä tehokkaasti kuin tehtävän siirtävä taho. Tehtävän siirtävällä taholla on edelleen vastuu tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden noudattamisen varmistamisesta, mukaan lukien sen varmistaminen, että sääntelyviranomaisella on mahdollisuus saada seurannassa tarvittavat tiedot.

2. Ennen tehtävien siirtämistä asianomaisten kolmannen osapuolen on oltava osoittanut selvästi tehtävän siirtävälle osapuolelle valmiutensa täyttää kaikki tämän asetuksen velvoitteet.

3. Kun jokin tässä asetuksessa määritelty tehtävä siirretään kokonaan tai osittain kolmannelle osapuolelle, tehtävän siirtävän osapuolen on varmistettava, että ennen tehtävän siirtoa on tehty asianmukaiset salassapitosopimukset tehtävän siirtävän osapuolen salassapitovelvollisuuksien mukaisesti.

82 artikla

Yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttamisen valvonta

1. Markkinoiden yhteenliittäjän tehtäviä toteuttavan tahon tai tahojen valvonnasta vastaavat sen alueen sääntelyviranomaiset tai asianomaiset viranomaiset, jossa nämä tahot sijaitsevat. Muiden sääntelyviranomaisten tai asianomaisten viranomaisten sekä viraston on osallistuttava valvontaan tarvittaessa. Nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin ja markkinoiden yhteenliittäjän tehtävien valvonnasta pääasiallisesti vastaavien sääntelyviranomaisten tai asianomaisten viranomaisten on tehtävä täyttä yhteistyötä ja annettava direktiivin 2009/72/EY 38 artiklan mukaisesti muille sääntelyviranomaisille ja virastolle tiedot, jotka ovat tarpeen yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden asianmukaisen valvonnan varmistamiseksi.
2. Sähkö-ENTSON asetuksen (EY) N:o 714/2009 8 artiklan 8 kohdan mukaisesti suorittaman yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttamisen valvonnan on katettava erityisesti seuraavat näkökohdat:
 - a) edistymisen ja mahdolliset ongelmat yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden toteuttamisessa, mukaan lukien valinnat käytettävissä olevien eri vaihtoehtojen välillä kussakin jäsenvaltiossa;
 - b) kapasiteetin laskentaa ja jakamista koskevan raportin laatiminen 31 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
 - c) käytössä olevan tarjousalueen konfiguraation tehokkuus yhteistoiminnassa viraston kanssa 34 artiklan mukaisesti;
 - d) hintakytentäalgoritmin ja jatkuvan kaupankäynnin täsmäytysalgoritmin toimivuuden arviointi yhteistyössä nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden kanssa 37 artiklan 6 kohdan mukaisesti;
 - e) toimittamatta jääneen sähkön arvon arviointia koskevan kriteerin toimivuus 41 artiklan 1 kohdan ja 54 artiklan 1 kohdan mukaisesti; ja
 - f) yhteenkytketyistä vuorokausimarkkinoista seuraavien suunniteltujen siirtojen laskentamenetelmän uudelleentarkastelu 43 artiklan 4 kohdan mukaisesti.
3. Sähkö-ENTSON on esitettävä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta virastolle sen lausuntoa varten valvontasuunnitelma, joka kattaa 2 kohdan mukaisesti laadittavat raportit ja niiden mahdolliset päivitykset.
4. Viraston on yhteistyössä Sähkö-ENTSON kanssa laadittava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta luettelo merkityksellisistä tiedoista, jotka Sähkö-ENTSON on toimitettava virastolle asetuksen (EY) N:o 714/2009 8 artiklan 9 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Merkityksellisten tietojen luettelo voidaan päivittää. Sähkö-ENTSON on ylläpidettävä kattavaa, standardimuodossa olevaa digitaalista tietoaarkistoa viraston vaatimista tiedoista.
5. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on toimitettava Sähkö-ENTSOLLE tiedot, jotka sen tarvitsee tehtäviensä toteuttamiseksi 2 ja 4 kohdan mukaisesti.
6. Nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden, markkinaosapuolten ja muiden yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden kannalta merkityksellisten organisaatioiden on annettava viraston ja Sähkö-ENTSON yhteisestä pyynnöstä Sähkö-ENTSOLLE 2 ja 4 kohdan mukaiset valvonnassa tarvittavat tiedot, paitsi jos sääntelyviranomaiset, virasto tai Sähkö-ENTSO on jo saanut tiedot omien toteutuksen valvontaan liittyvien tehtäviensä yhteydessä.

V OSASTO

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

83 artikla

Irlantia ja Pohjois-Irlantia koskevat siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen vaatimuksia ei sovelleta Irlannissa ja Pohjois-Irlannissa 31 päivään joulukuuta 2017 saakka, lukuun ottamatta 4, 5 ja 6 artiklaa ja osallistumista ehtojen ja edellytysten tai menetelmien laatimiseen, joihin sovelletaan niitä kutakin varten vahvistettuja määräaikoja.

2. Tämän asetuksen voimaantulospäivästä 31 päivään joulukuuta 2017 Irlannin ja Pohjois-Irlannin on toteutettava valmistavia siirtymäjärjestelyjä. Näiden siirtymäjärjestelyjen on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- a) niiden on helpotettava siirtymistä tämän asetuksen täysimääräiseen täytäntöönpanoon ja puutteettomaan noudattamiseen 31 päivään joulukuuta 2017 mennessä, ja niihin on sisällyttävä kaikki valmistelevat toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tämän asetuksen täysimääräistä täytäntöönpanoa ja puutteetonta noudattamista varten;
 - b) niiden on taattava kohtuullisen tasoinen integroituminen viereisten lainkäyttöalueiden markkinoihin;
 - c) niissä on oltava säännökset vähintään siitä, että:
 - i) yhteenliitântäkapasiteetti jaetaan eksplisiittisessä vuorokausimarkkinoiden huutokaupassa ja vähintään kahdessa implisiittisessä päivänsäisten markkinoiden huutokaupassa;
 - ii) yhteenliitântäkapasiteetti ja energia nimetään yhteisesti vuorokausimarkkinoiden aikavälillä;
 - iii) vuorokausimarkkinoiden aikavälillä käyttämättä jääneeseen kapasiteettiin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteessä I olevassa 2.5 kohdassa tarkoitettua ”käytä tai menetä” – tai ”käytä tai myy” -periaatetta.
 - d) niiden on varmistettava yhteenliitântäkapasiteetin tasapuolinen ja syrjimätön hinnoittelu implisiittisissä päivänsäisten markkinoiden huutokaupoissa;
 - e) niillä on otettava käyttöön tasapuoliset, läpinäkyvät ja syrjimättömät korvausmekanismit sitovuuden varmistamiseksi;
 - f) niissä on määriteltävä Irlannin ja Pohjois-Irlannin sääntelyviranomaisten hyväksymä yksityiskohtainen etenemissuunnitelma, jossa esitetään välivaiheet, joiden kautta saavutetaan tämän asetuksen täysimääräinen täytäntöönpano ja noudattaminen;
 - g) niistä on järjestettävä kuulemisprosessi, johon voivat osallistua kaikki asianomaiset osapuolet, ja niissä on otettava huomioon kuulemisen tulokset niin pitkälle kuin mahdollista;
 - h) niiden on oltava perusteltuja kustannus-hyötyanalyysin perusteella;
 - i) ne eivät saa tarpeettomasti vaikuttaa muihin lainkäyttöalueisiin.
3. Irlannin ja Pohjois-Irlannin sääntelyviranomaisten on toimitettava virastolle vähintään neljännesvuosittain tai viraston pyynnöstä kaikki tiedot, joita se tarvitsee arvioidakseen Irlannin saaren sähkömarkkinoiden siirtymäjärjestelyjä ja etenemistä kohti tämän asetuksen täysimääräistä täytäntöönpanoa ja noudattamista.

84 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 24 päivänä heinäkuuta 2015.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Jean-Claude JUNCKER